

4673
S. P. M.
Am. 886.
A 4671.2.

Tenna Jürri Jukha
Tönnu Ramma

Der Druck dieses Buches wird unter der Bedingung bewilligt, daß gleich nach dem Abdruck und vor Herausgabe desselben sieben Exemplare an diese Censur-Comitee zur vorgeschriebenen Vertheilung eingesandt werden.

Dorpat, den 7ten Febr. 1816.

Lector G. v. Roth.
Censor.

Tera matu genne om
Tönnu Jürri Jukha
ni Poia Tönno Ramma
Lugenn Laijo se kihil
Konnast
Karde Wallast

I. Esälit sönna ütte nore risti
innimesse wasta, keä omma
ristnusse leppingut wastfest
om tennu.

Armas luggeja! sinna ollet sis hendä nüüd
kalliste omma Isända-, sinno Jummalan
nink Önnisteggijäga ühhendanu. Oh et se
täambanne päiw sulle ammat sinno ello otsa-
ni üttes önnistusse mäletusses jäässe! et
sinna hendä weel ütseförd omma surma wote
pää! ülle selle päiwä römustada, nink ka sää-
l röömsan nink önsan iggäwetsen ajan Jum-
malat se eest kitta ja tennäta woisse!

Selle tarwis saap sulle wäega tullulif ollema, kui sinna nüüd waikusse sisse lähhat, selle õkwa nüüd sündinu sure asja ülle perrämötlet, ja henele Jssända käest tarwilikko armo selle leppingo mannu jäda, õgwalisfe nink usklikko sõamega, pallet.

Oh, minno armas! ärrä kae ommetegi sinno ristmisfe towotamisfe kinnitust, kui ütte paljast pruukmist, kumb Jummalalle üts kif woisse olla, kumb ka sulle kahjo ei ka õnnistust es saasse toma. — Ja, ussu ennege, se Jssänd, sinno Jummal, näggi nink kuuld süüno! temmä, kelle een ütfige loodassi nägemäddä ei olle, nink kelle filmi een kif paljas ja awwalik om, Hebr. 4, 13; — temmä, keä särätse tähhelepannemisfega meije eest hoolt kannap, et ka päjuusse temmäst ärräloetu ommawa, Luf. 12, 7. Sinno Dnisteggijä, keä towotanu om, et temmä esfierrälifkult omma ewang-ljummi kulutamisfe ja ristmisfe ammeti tallitamisfe man, eggä päiwä meije man, ammat ilma otsani, saasse ollema, Mat. 28, 20. Temma om ka tötteste sinno ristmisfe leppingo wastfestegge-

misfe man olnu. — Sinno süddä ehk om jo seddä tutta sanu! Temmä kae esfierrälifkult sinno, sinno sõame möttete ja fige päle, mes nüüd saal sissen sünnip.

Kui suur es peäse sulle sis se lepping ollema, kumb jo pühhan ristmisfen sinno nink Jummalah wahhel om tettu, — kumma ülle sinna seni ajani weidi perrä möttelnu ollet, nink kumba sinna tuhhatford filmist wäljä jättit; ent kumb ka jälle täämbä wastfest om kinnitedus sanu. Selle leppingo perrä om Jummal, keä süüno itkes om armastanu, nink sinno wasta usfutawas jänu, sulle omma armo tölleliffkult wastfest kinnitanu. Meije Jssända Jesusse Kristusse esä tahhap ka sinno esä olla, sulle ihho toitust ja tattet anda, sinno koggona eentullewa ello förra eest hoolt kanda, es sinnust õkwa seddä saasse sama, mes sulle hä nink kaswolif om. Sinna peät temmä armo sanu lats ja temmä iggäwetse awwustusfe perrändäja ollema nink jämä. — Meije Dnisteggijä Jesus Kristus tahhap süüno kui omma kallist

ärä - ostetu warra, kui oimma lambakeist
nink lultend kaeda. Sinna ollet temmä
perrält! nink temmä foggona armo täwweus,
kumba temmä meile läbbi oimma ristisurma
om saatnu, om sulle nüüd allati wallale.
Sinna ollet ka nüüd üttes pühhä waino foas
pühhändedu. Temmä tahhap sinno sissen
elläda, ja sulle kike tundmist nink römüs-
tust, kumba sulle tarwis om, anda, siäno
sata, manniseda, karristada, Kristust sin-
no sissen ärä selletada, siäno pühhendada,
nink sulle kike tarwilist jõudo, pattu äräwäärd-
misse nink ütte Jummal meleperrälisse
ello tarwis, kinki. Sinno käest ei oda nüüd
Jummal, ni kui sinna tälle kalliste towtanu
ollet, müüd middäge, kui usku — ütte usk-
likko temmä towtuste ja temmä usutawusse
kølge hoitmist; nink ütte lastelikko, tälle fog-
gona ärä - antu söänd, kumb mitte osfast
satanit, ilma nink pattu ei orja, kumbe sin-
na ollet ärätowotanu, nink osfast tedda or-
jap; — enge temmä tahhap ütte foggona
söänd, kumb seddä kui oimma önne kaep, tälle
elläda, nink kumb kawwalusfeta himmustap,

temmä käste piddäda, kumma meile meije
iggäwesse ello tarwitusfes ommawa antu.

Oyhoija nüüd iggäwes seddä leppingut!
sest kui se Jesänd, kigille kül ollew nink ig-
gäwenne, ilmoisata hallestaja sul om; nink
sinna, ehk sul kül wikku ja pudusfi om, täl
ollet: mes woip sis sul weel ennämb pududa?
Nüüd om sinno ön iggäwes walmistedu. Jä
ennege otsani kindmäs: sis ei sa sulle önsust
mitte puduma!

Wotta nüüd mõttide ja mele kinnitusfes
seddä eentullewat nõwwo wasta, kumba Je-
sända waim esfi süggäwäste sinno söäme sisse
litsko!

1. Ärrä ussu hendä esfi nink oimma
jõudo konnage. Ärrä mõtle mitte, et sinna
woisfe ommast jõwust, seddä Jummalaga
wastfest tettu leppingut piddäda, nink neide
arwamadda kiusatuste wasta saista, kumma
siäno siin ilman ümbrepiirwä. Ärrä unneta
konnage Petri eenkojo kõrgepreestride koan
ärä, käd hendä ennämb es ussu särätse wir-
ge melega ollewat, ütte nisuggutse pattu sisse
saddada, kui Jesusse äräsalgaminne om;

nink feä sis heinne päle lootmissen, hennelle seddä rassedat saddamist om walmistanu. — Ka sinna saat minno armas, kui sinna essi hendä tundma oppit, ikkes ennämb hendä lutta sama, et sinno sissen, se om: sinno lihhalikkun ehk patikkun lomun, middäge hääd es ellässe, Rom. 7, 18; et sinna ilma Jesuta middäge es köhtasse, Jan. 15, 5; nink et sinna sis, ilma temmä armota, konnage elläda es woisse.

2. Usfu Jefusse Kristusse sisse, Apost. teg. 16, 31, nink minne ello päiwi otsani usfust usku, Rom. 1, 17. — Wötta temmä täwweusfest, kumb sulle allati wallale saifap, armo armo päle, Jan. 1, 16. — Rike sinno hättä nink wikka kaiba latselikko julgusfega tälle, sinno ihho nink hengē arstille; sesti temmä saap ikkes kui arst hämelega abbis tötma. Otsi temmä käest nöwwo, hõika teddä appi, hoiija hendä temmä külge, figen, mes sinna teet ehk tallitat! Peä teddä ikkes filmi een, nink panne teddä, temmä foggonan, waiwalikkun nink pühhän ellofäukin, tähhele, kumb meile ni paljo ärrätenu

om. — Ent wötta teddä nida filmä, kuitao temmä, ka sinno pattu eest, ristisurma om pidänu kannatama. Särätse usfu läbbi saat sinna terwes sama, pattule ärräfoolma, ja õigusfelle elläma. Kui sinna nida teet: sis saat sinna teddä opma armastama, armust temmä käske pidäma, ilma et sinna neid edespäidi rasseda löwässe ollewat, 1 Jan. 5, 3., ja armust temmäga nink temmä peräst kannatama. Särätse usfu läbbi Jefusse sisse, saap sulle jummalikkust wäest lingitus sama, mes ellus nink Jummalä peljus waja om, 2 Petr. 1, 3.

3. Ennege sinno nõrkusfe perräst, nink mitte seperräst, et sinna parremb ollesse, kui mu innimesse; hoiija hendä sure hõlega selse ehk fokotullemiste eest, kumma sulle sinno risti usfun esitusfes ommawa, nink kumbe seän se hä seme, kumb sinno oppusfe ajal, läbbi usfutawa Jummalä waimo tallitamisse, sinno sõamedde om istotedus sanu, jälle äräläppätendus saasse sama.

Üts innimenne, feä meije Jesfändäst Jefusfest Kristusfest luffu ei peä, nink kel

felle ilma tühhtuse sure asja ommawa, ei woi konnaga, ilma sinno henge kahjota, sinno sõbber nink sõame liggimanne olla. — Ammeti futsmissse nink koddõ tallitamiste per-räst peät sinna sagedaste innimestega üm-brefäämä, kellel üttege meelt nink moistust tõttelikko Jummalala õnnistusse tarwis ei olle. Seddä ennamb peät sinna sis omma sõame ülle walwma, nink Jummalala käest armo pallemä, et sinna hendä fige armo man, kumba meil kiki innimeste wasta peässe olle-mä, siski üttegi sõprusse sisse neidega es las-sesse, et nemmä siüno mitte kiusatusse sisse es weässe. — Sul ei olle ka mitte waja sõp-russe ehk peljo perräst neile, kiki neide wäljäl-näütämiste man, perrä anda.

4. Lawit ütley 119 laulun nink 63 wärsm: Minna hoija hendä neide mannu, kea siüno, oh Isfänd! pelgäwa, nink sinno käske piddäwa. Seddä peässe eggä üt, keä õgwalisse sõamega pürowäp usfun nink Jummalala õnnistusfen kinnitedus sada, ka hennele lastma sõuda, nink sis ümbrefää-mist õige risti rahwaga otsma, ja kõrra per-

räst pruukma. — Neide tedäsamisist, een-kojodest, nõrwust, mannikemisist nink rõmustamisist, saat sinna õnnistust sama, kumma tullu sulle päiwäst päiwäni ennamb saap arwaltetud sama.

5. Hoija hendä kiki kirju eest, kumma sulle seddä tullulikko ewangeljummi oppust halwa maoga woisse tetta, nink siüno sest waggauksfest Kristusfen ärrätõmmata, 2 Kor. 11, 3. Nemmä ommawa illesukrutu henge giwt, kumba se ärräpettetu innimenne kui himmoga maitfap, ja nida üteldä, ärränelap, nink sis omma henge ärräsurmap.

6. Loe eggä päiwä perrämõtlemisse nink palwega Jummalala sõüna. Kui sinna ei woi mitte paljo luggeda: sis loe ommetegi weidi-kõsse; ja panne neid sõünu sõamedde tallele, nink mõtle neide päle omman sõämen, Luk. 2, 19. Nida kui ihho päiwälikko leüwa läb-bi peäp illespetus sama: nida om ka meije hengele omma päiwälikko toitust tarwis; nink se om ewangeljum. Pawel ütley sest surest Jummalala sõüna tullust: Kik kirvi, kumb Jummalast sisse antu om, om tarwis oppe-

tamiseses — iffes süggawambas kaswamiseses tundmisen; — nuhklemiseses — temmä nuhklep meid, kui meije kullen üttegi kõwwerust om löida; — parrandamiseses — temmä näütap meile, kuitao meije peäme alustama, et meije luggu meijega parrembidde kõrda lähhässe; — farristamiseses nink oppuskes õigussen; et meije eggän luun tijässe, kuitao meije hendä peäme üllespidäma; nida et üts Jumjala innimenne, täwwek nink kiki töde tarwis moistlik ollesse, 2 Tim 3, 16. 17. — Kas ei olle meije pärält se kige suremb õnnistus, kui meije Piiblit häsre pruukime, kumb meile ni mitmal wiijel suurt kaswo woip tuwwa?

7. Olle sõnnakuulja omman sõäme teedmisen Jumjala hä waimo häle wasta. Temmä tahhap meile kike oppetada, ja kike meelde algatada, mes meile Kristus ominan sõnnan om üttelnu, Jan. 14, 26. — Ürärä te kõnnage sinno sõäme teedmisesse ehk üllestunnistamisesse wasta, kumba temmä sulle omnast sõnnast annap. Mes temmä sul kässep, sedä te, nink mes temmä keläp,

sedä jättä. Misperräst temmä siino nuhklep, seperräst allanda hendä Jesända een, ja õsi temmä käest armo nink andisandmist. Oh! kahjo ei jä kõnnage wäjä, kui hendä innimenne ennämb Jumjala waimo läbbi nuhkhelda nink sata ei lasse, 1 Mos. 6, 3. — Nida sawa ka wiikka latse, — apostli kõäne perrä, — kea lihha nink mõttide tahtmist teggewa; kahjo wõtma, Ewew. 2, 3. Kui meije jälle sedä asja töiselt poolt kaeme nink pühhä waimo farristamist sõnnakuulmisesega wasta wõtame: sis same meije siski — kui meije ka kül lomust ni ülli wäega ärräräkkutu ollesse — õige te kõrwale jätmisesse eest hoijetus sama, nink meije Jesända Jesusse Kristusse armun nink tundmisen kassuma.

8. Harjota hendä essterrälikkust uore eä ajastaigu sissen, kummin sinna ni hämelega paljo kõnnelet, ja tötteggemist pelgät, omma aiga häste pruukma. Ollet sinna terwe, nink omma jöwwo finnitust maggamisesse läbbi õfel sanu: sis tösse warra ülles; nink kui sinna hendä selle Jesändälle palwussen ollet ärrä-andnu: sis minne rõõmsaste omma tö

mannu. Se läbbi saap mõnni haaw sinno sõame teedmisesele mahha jäma, kumba innimenne hennelle omma laiskusse, holetusse nink nõnnatarkusse ehk kergemele läbbi sadap. 9. Püüwä öddaugult waitusfen tüffi aiga ütfinda olla; mõtle säät tennotikkult neide häteggode ülle perrä, kumbe Jummal sulle om tennu. Käsfi heñne käest: kuitao olle minna seddä päiwä möda saatnu? ja palle Jhsända käest pattu andisandmist. Arrä tasfe hendä üttegi häddä nink willetsusse läbbi teimä mant arräjirmotada; sest temmä tahhap meist, — kea meije jo eski halwa olleme: — et meije es peäse mitte päiwä ülle omma wiuha mahha lastma miñnä, Ewetr. 4, 26. Meije peäme säitse kümmeñ päle säitse förd andisandma, Mat. 18, 22. Kas temmä ei sa sis seddä ka sinno külleñ teggema, kui sulle sinno pat wallo teep, ja kui sinno man üt ögwalinne himmusta minne armo perrä om löida? — Otsi temmä käest appi nink rõmustamist omman kurbusen, ja kanna temmä ette sinno usklikko eenpallemist sinno wannembidde nink üllem-

bidde, sinno sõpru nink kiki innimeste eest. Nida ei sa sinna sis hendä konnage oimast hääst karjusfest ärrätaotama; enge sinna saat eggä päiwä rõõmsa temmä armust nink sinno koddo kutsmisese tarwis walmistedu ollema.

P a l w u s.

Kige armsamb Jeesus! sulle olgo kige eest iggäwes tenno, mes sinno arm jo armust ajast minno eest nink minno külleñ om tennu — kige eest, mes sinno waim oppusse ajal minno sisen om tallitanu, nink ka esfiervälikkult, se eest, et sinna mulle armo finknuollet, minno ristmisese leppingut tämbä jälle wastfest tettä. — Ja Jhsand, se lepping jägo sis ka iggäwes finnitedu!... sest koghes peäse minna muido minnemä, kui sinno mannu? — Ilma finnota es saasse ommegegi middäge minno sõand waigistada nink tälle tõttelikko rahho anda woima. Minna saasse hennelle pattu nink wäljástpolitise waggause ehk rummalusese tenistusfen ennege

hättä nink ilmrahhota ollemist päle tõmbama, ja henda iggäwese hädda sisse tõutama. Sinno man ütfindä olle minna iggäwes hoi-
jetu ja õnsa. — Sinna tunnet minno nõr-
kust. — Minna olle sinno oppusse tundmis-
sen weel wäega tükfilinne ja pohjandamadda;
nink minno usk om weel kinnitamadda ja hel-
jow; sinno teide pääl olle minna weel teed-
madda ja moistmadda. Minno ärrärikmin-
ne om suur, nink kiusatusse, kumbega min-
na umbrepiritu olle, ei olle mitte wäifesse. —
Ilma sinnota ei woi minna mitte läbbi ilma
tulla. Minna anna henda sinno hoolde, keda
sinna miäno omma kalli werrega ärrä-ostnu,
nink jo ni suri usfutawusse prome mulle näüt-
nu ollet. Sinna ollet seddä hääd tööd
minno sissen allustanu, Wilip. 1, 16. —
Sinna saat teddä sinno auwus, minno sissen
täutma, nink miäno sinno jummalikko wäe
läbbi iggäwetses õnnistuskes hoitma, 1 Petr.
1, 16. Pohjanda miäno ikkes ennämb õn-
sas teggewän ussun sinno risti sõnna tarwis.
Lasse mul seddä sõnna kui õnsas teggewät
Jummala wäkke tedä sada, nink se läbbi il-

mä nink kiki pattule fihhotamissi ärräwäär-
dä. Kui minna ka peässe ni õnnetummas
sama, et minna sinno filmist kõrwale jättäs-
se, nink sinno häid teid mahha jättässe: oh,
sis ärrä anna mulle sääl man ütregi rahho,
nink panne minno teid orjawitsuga kinni,
Hof. 2, 8, et minna jälle sinno mannu tag-
gasikändässe, kon mul ennege ütfindä käsfi
häste woip káwvä. Anna mulle jõudo, et
minna henda, minno waesusen, allati sinno
külge hoijas se nink tedäsaasse, et sinno wäg-
gi nõrgun wäkkew ollesse, 2 Kor. 12, 9.
Lasse mul, sinno waimo armo läbbi, figen
hään töön suggulik olla, et minno sõnna nink
käük, nida kui sinna jo seddä kül minno eest
ollet ärrätenu, sinno kirtuskes ollesfi. Ja,
kui minna sen ilman omma jooskumist lõppe-
tanu olle: sis lasse miäno armust ka sinno
nink sinno õasa palge kaemisse mannu tulla.
Amen.

II. Kuitao üts Jesusse armo lawwa mannu tullesja seddä ramatukeist peap pruufma.

Üts önnistedu meije Jesünda Jesusse Kristusse pühhä öddango söömaja pruufminne om ilma kaksite mötlemadda fige suremb arm, kumba üts pattane innimenne, — feä omeregi hämelega Kristusse läbbi önsas sada tahhasse, — sen ellun maitsa woip. Seperräst saap ka eggä üts, feä mitte ütfindä harjotamisse perrä Jesünda armo lawwa mannu ei tahha tulla; enge sääl man ka ütte töifist önnistust ommale söämelle otsip, se eest hoolt kandma: jo mönni aig enne seddä öinni möttit foggoda, omma sure ettewötmissse ülle perrä möttelda, nink se eest murretseda, et ta seddä suurt warra öige söäme walmistamisfega wasta wörma saasse. Se ramatukenne om nüüd foggona esfierrälifkultsen mötten kirjotedu, et temmä neile luggjille, Jummalä armo läbbi, saasse kätte antus nink neile näütätus sama:

1. Mes se pühhä öddango söömaja tarwitus ehk pohhi öigusse perräst ollesse.

2. Mes meije poolt sääl man tarwis ollesse, kui meije teddä önnistustsen pruufi tahhame, nink

3. kuitao ka selle pruufmissse päle, se hoijetus, surespetus nink ello parrandamisses peässe petus sama, mes se Jesüand sääl man meije hengi külle om tennu.

Selle tarwis woip se luggeja mönni aig enne seddä, kui temmä pühhä öddango söömaja mannu lähhäp, seddä ramatukeist kätte wotta, nink eggä päiwä ütte ehk mönda tükki siist sissest, perrämötlemisse nink Jesüanda päle kaemisfega, luggeda. Se woip se tarwis tulla, et se süddä, ka tö man, se pole painutedus peässe sama, armoga umbrefäimä, kumba meile Jesüand pühhä öddango söömaja man jaggada tahhap.

Se ramatu luggeminne ehk läbbiluggeminne ei sa siin mitte sundusfes ehk södusfes tettus sama, kumb ikkes peässe petämä. Eggä üts saap fige parrembidde teggema, kui temmä siin man seddä eggäkörrast pühhä wai-

mo saatmist kulep. Kui meije nüüd, ni sagede, kui meije Jsfända armo lawwa mannu tullem, seddä suurt pühhä öddango söömaja warra, ütten töttelikkun meije pattu nink kölbmadda ollemisse ülletunnistamissen, ussun ülle selle, ka meije eest tettu leppingo, läbbi Jესusse surma, ja ütten ögwalissen himmun temmä perrä, möllembit, andisandwat ja pühhendawat armo maitsame: sis ei te se middäg, kas meije ütte nisuggutse ramatufesse pruufmiste labbi, ehk ütte töise te pääl, selle otfa mannu same todus nink selle ollemisse sisse pantus. Sest ne mötte omma- wa jo eggäford pühha waimo tö, feä neid ni hämelega eggän ütten hengen, feä ennegi tälle temmä armo töön esfitusses ei olle, ülleswirrotada tahhap. Ent siin man peap enne seddä meije Dnisteggijä kannatusse tedä- andmist perrämötlemissegä luggema ja hendälle ette säädma.

III. Pühhä öddango söömaja tarwitusfest niuk kaswust.

Apostlidde ajal saima pühhä sakramenti, nink ka meije Jsfända öddango söömaig, Jumala fallausfis kutsutus, 1 Kolsr. 4, 1. — Ent kui se pühhä öddango söömaig fallaus om: sis ei olle meile mitte tarwis ette wötta, teddä meije nõrga moistussegä äräpohjandada ehk selletada. — Meile peap kül ollema, ni paljo sest tedä, kui paljo pühha kirri ettekirjotap nink selgeste sest kõnnelep. — Se om kül, kui ennege se tarwitus, mesperräst meije Dnisteggijä seddä sakramenti säädnu om, meile kätte saap sama, nink kui meije seddä tullo, kumba temmä meile, temmä tahtmisse perrä, peäse toma, töttelikkult ömmi söämide külle tedä nink maitfa same.

Meije Jsfänd Jესus Kristus üttel sest leiwäst, kui temmä teddä tennoga murs, nink ömmile jüngrille and: Wötke, söge! se

om minno ihho, kumb teije eest murtus saap. Sedda tekke minno mälletusfes. — Se päle wõt temmä ka karikat, nink and tedda sel sammal kombel ommile jüngrille, selle kääsuga: Joge kif siist sisfest! Se karrik om se wastne lepping minno werren, kumb teije nink paljode eest (kifi eest, 1 Tim. 2, 6, selle koggona ilma pattu eest, 1 Jan. 2, 2.) saap pattu andisandmiseses ärrawalletus sama. Sedda tekke, nisaggede kui teije jode, minno mälletusfes. Sest nisaggede kui teije sest leiwäst söde nink sest karrikast jode, peäte teije Jsfända surma kuletama, seni kui temmä tullep, 1 Kor. 11, 23 — 26.

Ne sõnna annawa meile sis selgeste tedda: marätsse sure tarbi päle meije Jsfänd sedda pühhä öddango söömaiga säädnu om, nink maräst suurt önnistust temmä selle man onmale kerkulle om ärrämöttelnu. — Entullewa kaemisse sawa sedda selgembäste näütama.

IV. Pühhä öddango söömaig om Jesusse surma mälletus.

Se eddimänne tarwitamine, kumba meije, Jsfändal nink Önnisteggijäl selle sure söömaja säädmisses man om olnu, om: temmä surma, nink temmä, meije pattu andisandmiseses ärrawalletu werd, kigille ommile usklikele ögedde neide söäme sisse litsu, nink, seni kui temmä jälle saap tulles, neide man unneramaddan mälletusfen piddäda.

Kif se, mes meije Önnisteggijä siin allan om tennu, om ülli suur. Eggä kääk, kumba temmä om ettewötü, eggä sõnna, kumba temmä om kōnnelnu, eggä tö, kumba temmä om tennu, saap mulle, kui mulle tedda pühhä waim selges nink wäggewäs teep, minno söäme önnistusse lätes, nink sadap mulle kige surembit oppusfi nink trööstmissi. Minna ei tahha mitte hämelega, et mulle ütte neist peässe puduma. — Ent se, kumma päle ommetegi minno koggona rōmus-tus ellun ja surman, kif minno jõud Jumma-

la õnnistusfes — nink minno foggona õn
 ütfinda henda pohjandap, se om ommetegi
 temmä werrine ristisurm, kumma läbbi tem-
 mä minno pattu eest om kannatanu, miinno
 iggäwetsfest hukatusfest om ärrä-ostnu, ja
 mulle armo nink ello ni rikkalikult om ärrä-
 tenu. Se minno lunnastaja surm om fogg-
 gona esfierralik, nink üttegi innimesse surma
 ei woi temmä surma kõrwale pantus sada.
 Apostli ommawa ka, ilma Janita, oimma
 werd ütte willitedu surma al ärräwallanu.
 Mittu neide sedst ommawa ristipodus fanu.
 Ent neide surm ei olle minnul kawowa weel se,
 mes Jesusse, iggäwetsse Jummal poja surm
 om, kummast üteldäs: Jummal olli Kris-
 tusfen, nink leppit ilma heinnega ärrä, 2 Kor.
 5, 19. Jummal om hennete foggodüst läb-
 bi omma werre saatnu, Apost. teg. 20,
 28. — No koliwa ennege kui usutawa nink
 kannatlikko temmä ussu piddaja, kumba
 nemmä olliwa kulutanuwa. Ent Jesu surm
 olli ohwri surm, ja säräne ohwer, kumb ig-
 gäwes nink ütfinda wäärt om, Hebr. 10, 14.
 26. Temmä ihho saije minno eest, ja

minno perräst murtus nink hawatus, nink
 temmä walli oimma werd minno eest, minno
 pattu andisandmiseses ärrä.

Wotta minna wänna ehk wastset Tes-
 tamenti kätte, nink loe saäl sisen Jummal
 waimust arwatu silmiga: sis näe minna,
 kui wäega pühhäl waimul teggemist olli, Je-
 susse surma, werd nink hawu innimeste söä-
 midde sisen ärräselletada, nink neid neile,
 kui ainust ärräpäästmist hukatusfest, ja kui
 ainust ello lättet kindmämäste söämedde
 litsu. Oh kui illufaste kõnnelep jo Lawit
 omman 22 laulun sest asjast, nink Jesajas
 53 pätkkin, omman eenkulutamissen! Siin
 näeme meije, mäwäst selget näggemist Jum-
 mala waim jo neile wanna leppings uskjille,
 Jesusse kannatusse nink surma sisse anda,
 nink neile seddä suurt lunnastusse tööd ni su-
 res nink maitswas tettä om woinu.

Ka mitmasugguste eenfojode läbbi näu-
 täp mulle pühhä kirri: et mulle se, mes se-
 samma Jesusse surmast, werrest nink ha-
 wust kulutap, minno henge wastawõtmisses
 ehk armo samisses nink pühhendämiseses fogg-

gona jätmadada ollesse. — Särane eenkojo olli meije ohwri woon, 1 Kor. 5, 7. n. n. p. Sis kui Jummal egipti ma rahwast ütte tappa engli läbbi nuhhelda taht laske: sis and temmä Israeli lastele seddä kasku: ütte wona tappa, nink selle werrega omme läwwe pitu woida, 2 Mos. 12, 7. Se werri olli nüüd, mes neid jälle surma engli eest hois, ja ilma selle werreta es olles neid kif mu — ka ne fige töttelikumba palwe sukfuge woinu awwitada.

Kui Jummal lanen Israeli rahwast läbbi tulliste siuge nuhkema piddi: sis and temmä Moseselle, temmä allandlikko palwe päle, kasku: ütte wasfist siugu üllesfäda, 4 Mos. 21, 8. 9. — Ne purretu piddiwä selle wasfitse siwvu päle kaema; nink selle kaemisse läbbi saiwa nemmä jälle süttitedus. — Ent ilma ütte täus usku kaemisseta, ollesse siski kif mu, mes nemmä ka itkes muido ollesse tennu, asjanda nink tühhine olnu — kui ka neide teggo weel ütseförd ni illus ja kallis ollesse olnu. — Ja, ötje kui Moses siugu om üllendänu, nidi pidda ka in-

nimesse poig üllendedus sama, et kif, kea temmä sisse uskwa, hukka es läässe, engge iggäwest ello saasse, Jan. 3, 14. 15. — Ne kojo wanna Testamenti kirjust, kumbe minna ni mitto nimmitada woisse, — näütawä meile Jesusse surma kui ütte asja, kummata meije sukfuge ellädä ei woi, nink kuitao temmä werri nink hawa eggä ütte pattatse ainus ärpästminne ollesse, keä neide sisse tölletikkult nink söämeest ussup.

Wastfen Testamentin saap meile Jesus Kristus nida filmi ette malitus, ötse kui temmä meije seän ollesse ristipodu, Kal. 3, 1. Sönnä sest ristist saap meile kui ütse sönnä kirketus, kumb neile, kea hukka läwä, hullusfes nink pahhandusfes om — ent meile, kea meije önsas same, jummalik wäggi nink tarkus om, 1 Kor. 1, 18. Küssime meije: mes pohhastap meid figest pattust? sis om se kostus: Jummalä poja Jesusse Kristusse werri, 1 Jan. 1, 7. Mes läbbi same meije terwes tettus? Kostus: Temmä hawu läbbi, 1 Petr. 2, 24. Mes läbbi ommawa jo ne taiwan täwwekku, ma

pääl woimust sanu? Kostus: Wona werre nink neide hendä tunnistusse sönnä läbbi, Jan. aw. 12, 11. — Mes om nüüd se pässi neide lige illufambidde kittusse laule sissen? Kostus: Etse woon om ärrätappetu, ja Jummal neid omma werrega om ärrä-ostnu, Jan. aw. 5, 9 — 12. Mes om ka sen foggonan ma päle tullesan kuufatusse tunnin meije ainus nink jädmäddä hoitminne ja kaitminne? Kostus: Lemmä kannatusse sönnä piddäminne, se om: selle oppusse piddäminne Jummalä poja kannatussest, Jan. aw. 3, 10.

Ja, ni wäega suur om meije Jesfändä hool, omma rahwa söämedde, omma ilmfistu-tamadda surma nink werre mälletust istotada; sest temmä es woi mitte ütsinda sega rahhul olla, meile omma armoimme surust, omma sönnä tunnustuste läbbi, ettekanda. — Ja, se pühhä öddango söömaig peäp ka üts nättaw nink kaddumadda temmä surma mälletusse täht ollema. — Oh! temmä ennege tunnep innimesse söänd! Lemmä teedse, kui

wéidi sesamma loimust fölslik om, werrist lunnastusse hindä, kumba temmä meije tarwis pruufnu om, digedde sures piddäddä. Eäl olli jo tutwa, kuitao ka üts sallaja wain meije söämen selle oppusse wasta woip illestösta. Lemmä näggi jo ette ärrä, kuitao pimmedusse wäggi wäitämä saasse, seddä önnetojat oppust, seddä ainust waese nink pelglikko pattatse trööstmist nink nöwwo, filmist ärrätöukata nink kisku. Ent se eest om temmä targalikult nink armolikult omma surma mälletusse säädmissä läbbi murretsenu. — Kui ka mönnel risti foggodusse sarärsit karjusit peässe ollema, kea mitte seddä foggodust ütte maitswa nink terwe ewangeljummi södä päle, kon meije Önnisteggijä ärräleppitamisse surmast se kinnitus peäp sama, ei wi: sis saap siski se surm selle risti foggodussele, pühhä öddango söömaja läbbi, jälle wastfest meelde algatedus. — Nink ni kawwa, kui pühhä öddango söömaja sawa petus: ni kawwa ei woi konnäge se sure tedäsamisse mälletus ärräkistutedus sada: et Kristusse ihho meije eest ollesse murtu, nink

temmä werri meije pattu andisandmisses ollesse ärräwaltetu.

Nida ütley üts risti innimenne heñne man: Kui paljo peä ka esfierräliffult minna, sen kaemissen, Isfändat se eest tennäma, et temmä oñma pühhä öddango söömaiga säädnu om, nink et ka minnul teddä pruuki lubba om! Sest, Jummal parrako! minno süddä ei ellä mitte ögedde minno Isfända nink Önnisteggijä kannatusse ja pina oppusen. — Kui pea es woisse minna ka säräste innimeste tülgästamisse sisse saddada, ja säräste innimeste önnetu lu sisse johtuda, kelle se söñna hullusfes om, nink kea sis ka, kui nemmä hendä ei lasse parrandada, hukka läwä. Mulle om sis wäggewät ja kistutamadda Jeesusse surma sisselitsmist nink elläwät tedäsamist, sest römustawast terwes teggijäst wäest, tarwis, kumb temmä werren nink hawun om löida. Selle tarwitusse tundmisen tahha minna sis, eentullewa lawwale minnefi man, minno lunnastaja armo lawwa mannu julguda miñnä. Eääl tahhasse miuna hämelega, teddä waimun min-

no eest kannataman nättä, nink elläwält uskma oppi, et temmä ka minno pattu eest risti kullen kolu ollesse. Oh, minno fige kallimb Isfänd Jeesus! Minna loda sinno päle: et sinna seddä mulle armust kinkmä faasfe. Sinno tahminne olli jo pühhä öddango söömaja sissesäädmisses man: sinno surma meile unnetamaddas tettä. Oh, lasse ka mulle waeselle, seddä suur, arwamadda kallist önnistust, selle sakramenti pruukmisses man, osas sada.

Wiis. Ma tennä so, et ollet mo.

Mo hengel anna mairisa sa, So kannatust nink surma, Nink lasse teddä jätmadda, So waiwast hendä toita.

V. Pühhä öddango söömaig towotap meile kindmäst fige söömelikkumbat ütteust Kristusse ja temmä andidega.

Kui kallis minna jo seperräst pühhä öddango söömaiga peä, et temmä fige kindmämb

Jesusse surma juttus eht kulutaminne om, nink üts jäädwa temmä ärräleppitämisse mälletusse täht meije pattu eest: sis om temmä tullo eht tarwitus weel siski paljo suremb, kui meije wahhest mötleme.

Meije Dnisteggijä om seddä södämaiga ommale kerkule kui ütte Testamenti (leppingut) kätte andnu; nida kui temmä karrifa wäljajaggamisfe nian omma sönna labbi üt-
lep: Se om se wastne lepping minno wer-
ten. — Kui Keäke ütte leppingut minno
hääs teep: sis sa minna, ni pea kui temmä
ilmast ärrälääp, öigust fige se mulle towote-
du warra ülle.

Nida samma om se leppingo södämaig,
kumba minna Isfända armo lawwa man peä
pruufma, se fige kiindmämb towotus, et ka
minnul, — nida kölbmadda nink halw kui
minna ka ikkes olle, — siski se päle öigust
ollesse, mes minno Dnisteggijä ommale
kerkule, nink eggäte üttele hengele, keä en-
nege temmä sisse usfup, nink teddä himmus-
tap, seu leppingun towotanu om. — Ent
mes om nüüd se warra, kumba minna peä

sama, maitsma, nink kumma ülle minna
hendä peä römustama woima ötse kui minno
omma warra ülle? — Minna ei sa mitte
höbbedat nink kulda, kumma kaddurwa oimma,
— mitte selle ilma kaddurwat warra nink au-
wo; enge minna sa ianimesfes sanu, nink
minno eest ristipodu, iggawetse nink aino
Jummala poja ihho nink werd. Surembat
nink kallimbat ei woi mulle Jummal ennämb
anda!

Kui minna perrämötlemisfega seddä
kurwendat päüfki, Jani ewangeljummist,
10e: sis näe minna, et meije Isfänd Jesus
Kristus seddä usku temmä sisse, seddä tulle-
mist temmä mannu, nink temmä ihho ja
werre sömist nink jomist, kui üttesuggust
ja ainust asja ärräselletäp, nink selle usfu
päle neid saimmu towotusfi kulutap, kumma
neile antu ommawa, kea temmä ihho söwä
nink temmä werd jowa, Jan. 6, 35. 40. 47.
54. — Siin näeme meije nüüd, et se inni-
menne, kelle süddä ka tol ajal, konna püh-
hä öddango södämaja mannu mitte es mindä,
hendä usklifkult temmä surmase nink kanna-

tusfest kostotada woisse, ja sis jo innimesse poja ihho soosse nink temmä werd joosse. Ent seddä kostotamist peäme meije koggonal essterrälikkul wijel sama, kui meije ussun Jesändä söömaiga wasta wöttame. Seper-räst ütlep meile ka Jummalä waim, 1 Kor. 10, 15. 16: Minna ütle kui targule, moist-ke teije sest kohhut, mes minna ütle: Se önnistedu karrik, kumba meije önnistame; es se olle Kristusse werre ühhendäminne? Se leib, kumba meije murrame, es se olle Kristusse ihho ühhendäminne. — Nida kui minna seddä önnistusse leibä nink karrikat, pühhä öddango söömaja man, mitte ütfinda ei peä kaema, enge ka sestfammast sömä nink joma: nisamma ei tahha meije Jesändä Jesus Kristus, pühhä öddango söömaja läb-bi, mitte ütfindä oimma surma nink kannatust meelde algatada; enge temmä tahhap — kui minna ennege temmä sisse ussu — minno henge omma ihhoga sötä, nink omma werrega jota. Temmä tahhap mulle ütte öiget kostotust nink jakku, ommast werrest nink ommist hawust, ommast surmast, nink fi-

gest ömmast kannatusfest nink önsusfest, kumbe temmä mulle se läbbi om ärrätenu, finki. Minno isfo nink janno, önnistusse ja armo perrä, peäp se läbbi waigistedus nink tähhule pantus sama; Jan. 6, 36. — Minna peä temmä ihho sömissse nink temmä werre jömissse läbbi, temmä fige liggimätses suggulasfes nink fige söämeliikkumbale temmäga ühhendedüs sama; — üttes waimus temmägg; — 1 Kor. 9, 17, — nink üttes temmä ihho lullikmes; temmä ihhus nink luus peä minna sama, Ewesr. 5, 30. Minna jä Jesusse sisse, nink Jesus minno sisse, Jan. 6, 56. — Ka iggäwenne ello nink önnis üllestösseminne saap mulle se läbbi fige wäggewämbäste towotedus; sest nida kulu-tap meile meije Önnisteggijä esfi: Keä minno ihho sööp, nink minno werd joop, sel om iggäwest ello; ja minna sa teddä wiimsel päiwäl üllesärrätama, Jan. 6, 54.

Oh! ne oimma süggäwä fallausse, kumbe ennege Jummalä waim woip ärräselleta-da! — Panne tähhele minno heng! —

„Se ilmoatsata suur asfi, mes Jssänd pühhä
 „öddango söömaja man sinnoga tahhap tetta,
 „ei lasse hendä sukuge selle wäikesse, sinno
 „moistusse ja tundmisse mödoga ärrämöta.
 „— Töttelikkult! kui sinna ennege usfut:
 „sis ei sa sinna selle warra pruutmisse man
 „mitte ilma sinno söäme tundmisseta jämä.
 „Ent ka neide surembidde nink wähhämbid-
 „de tundmiste man, olle julge: Se arm,
 „kumba sinno hengele, keä hendä pattust
 „käändma walmis nink usklik Jesusse surman
 „om, meije Jssända Jesusse söömaja man
 „jaetus saap, om weel ilmoatsata paljo suremb,
 „kui sinno süddä seddä tuanep, nink teddä
 „sen ümtawwelikkun põlwen köiblik om tund-
 „ma. Kigin asjun, nida ka espierrälikkult
 „Jummala fallausin, om meije tundminne
 „nink köibaminne tükkilinne, Jummala ar-
 „mo immeteggosit sures piddäda, nink teddä
 „se eest tennätä, 1 Kor. 13, 9. Ent iggä-
 „wetsen ajan, kui ütškörd tawweus saap tul-
 „lema: sis saap ülle selle armo, kumba Jss-
 „sänd pühhä öddango söömaja man sinno kül-
 „len om tennu, päiw tössema, kumb siino

„saap kühhotama, teddä ilmoatsata se eest
 „kittä ja kummartada.“

P a l w u s.

Oh minno iggäwenne, ilmoatsata halle-
 taja! Minna näe sinno söunast: et minna
 seddä pühhä öddango söömaiga mitte ni ker-
 gel wisil, kui ütte wäljäst piddist kerko sä-
 düst es peässe kaema; enge et sesamma sis-
 sen ilmoatsata sinno armo warra ollesse ärrä-
 petetu, nink et ka mulle waeselle fige suremb
 önnistus, kumb ennege üttele loodasjale os-
 sas woip sada, sääl sissen walmistetu olles-
 se. — Oh lasse selle kõrge hä surus minno
 söäme läbbi tükki, ja minno söänd sure Jum-
 mala peljoga, sure himmoga, nink töttelikko
 römuga sest warrast täütetus sada. — Lasse
 mulle se eentullew öddango söömaig üttes üh-
 hendämiseses sinnoga nink üttes töttelikkus-
 sinno wäe tedäsamiseses sada, kumb sinno
 werre ärräwallamisesen ja foolmisesen om, et
 se läbbi, minno többine heng nink minno
 patlik ihho, terwes, nink minno söämen üt-
 söämelik nink tekkew arm sinno wasta läüte-

tus saasse sama. Anna mulle se tarwis, es-
sierrälikkult nüüd, ütte õgwalist filmä, ja
ütte usklikko meelt: et minna sinno rahho
mõttile, kumbe sul minno ülle om, essi was-
ta es ollesse; enge paljo ennämb sinno õd-
dango söömaja õnnistust wasta wõttasse ja
tutta saasse. Amen!

VI. Pühhä õddango söömaig om üts armo kõüduus.

Kon õige usk om, sääl om ka arm. Kui
minna nüüd läbbi pühhä õddango söömaja
õmma usku finnitä, kui minna säält ütte
wastfest tettu armo sisselitsmist sa, kumb
minno Dnisteggijät minno eest om hättä
nink surma ajanu, nink kui minna ütte tõtte-
likku osfa temmä armust sa, kumba temmä
õmma werriuse kannatusse läbbi mulle om är-
rätenu: sis peap ainult minno arm se läbbi
finnitedus sama ja wastset jõudo wõtma.

Minna oppti siin todda armastama, keä mi-
no om eesmäält armastanu. Ja se arm teep
miäno ütfindä sõnna kuulmisfele kerges, nink
annap mulle jõudo, temmä kāske piddäda,
pateu ärrawäärda, nink ka kannatusfen tem-
mä teide pääl mele hääd löida.

Nida samma toop miäno temmä arm,
kumba minna mitte ei olle ärrätenu, heäne
mannu, ja kumba mulle ka se sakrament ni
tõtteste selle meelde algatamisfe läbbi om to-
wotanu, et minna õmma kaasinnimesfi sõa-
mest armastasse. Se om ka koggona essi-
errälikkult se tarwitus ehk pohhi, minkper-
räst meije Isfänd Jesus Kristus õmma püh-
hä õddango söömaiga sisse säädnu om, et
meije, ni kui meije Kristussega, kui õmma
päga, kõüdetus saasse, ja nida samma tõtte-
likku ühhendamise sisse meije wellistega, kui
temmä tuligendega, tullesse. — Meije as-
tume ütte lawwa mannu, ja söme üttest lei-
wäst, õrse kui ütte esä nink ütte emmä lat-
se. Seperräst ütlep Pawel: Sest se om
üts leib, nida olleme meije paljo üts ihho,
1 Kor. 10, 17.

Kui palju meie Isänd se eest hooft kannap, et temmä usklikko sen armun üts töisega saiasse, sedda näütawä mulle ne arm-fa köine, kumbe temmä päle öddango söömaja, enne omma minnekit Ketsemani aida, ommi jüngridega piddanu om. Oh kuitao es litfu temmä neid mitte ütfinda ommile jüngrile; enge ka figille uskijlle neide päwi oisani selle käsuga söäme sisse: Wastset käs-kü anna minna teile, et teije töinetöist armastasse: nida kui minna teid olle armastanu, et teije ka töinetöist armastasse, Jan. 13, 34. 35. Kui tötelikkult ei kanna temmä ka omman kõrgepreestrelikkun palwusfen ommale esäle ette: et nemmä fik üts ollesse, nida kui sinna esä, minno sissen, nink minna sinno sissen, et ka nemmä meie sissen üts ollesse, et se ilm ussusse, et sinna miäno ollet lähätänu, Jan. 17, 21.

Meije lunnastaja täüs armo himmustamine saije ka armfaste eddimäste apostli risti rahwa man täütetus. Omman jämissen apostli oppetusse mannu, omman ühendamisfen, leiwamurdmissen nink pal-

wusfen, Apost. teg. 4, 31, olliwä nemmä eggä päiwä nink allati üttele mele pääl töinetöisega koon, nink se uskijde arw olli üts südda nink üts heng, päät. 4, w. 32.

Müüd täüda ka minno man, oh minno armas leppitaja! sedda towotust nink tarwitust. Sul olles jo ammo pohja olnu, kui sinna ollesse minnoga ötgusse perrä ümbrekäwä tahtnu, like sinno armo minnust är-räwötta, ja miäno iggäwetse pimmedusse sisse töukata. — Ent se eest ollet sinna hendä pohjandamaddast hallestusfest, minno eest risti pääl surmale lastnu pinata, ilma nink ka minno waese ärräleppitämisse perräst sin-noga. Sinna kannit miäno seni tunnini ilmäärämötlemadda kannatussega, nink ar-wamadda pattu, kummist eggä üts põrgut ollesse ärrätenu, ollet sinna mulle andisand-nu, nink mitte ni kergel wijel; enge sinna ollet neid omma werrega häwitänu ja ärrämösknu nink tahhat miäno pühhä öddango söömaja man omma ihhoga sötä nink omma werrega jota, nink miäno lige önsamba us-su nink armo üttausse sisse sinno mannu

wasta wotta. Lasse nüüd sinno armo firre läbbi, kumba sinna minno willetse kullen läütät, kife melepahhandust minno kaaswelleste wasta — kea nemmä ka ikkes ollesse — foggona minno sisfest ärräctedus nink hätedus sada. Lasse mul muile tettä, mes sinna mulle ollet tennu; minno wainlaifi armastada, hämelega orjalik olla, ilma omma kaswota ja kawalusse näütämisjeta, nink seddä kife selgest puhtast armust tettä, dtse kui sinna mulle seddä ollet tennu. —

Te miäno sinno hallestusse läbbi sest õnnestust ommast armust terwes, kumma läbbi minno lähhembä arm ni hõlbfaste ärräctitudus saap, ja figise neise asjust, kumbega minna mõnnikdöd muile waiwas wois olla. Ringi mulle eggä ütte wasta tasfast, rahholikko nink alandlikko meelt. Sinno armo waim kistotago kife mele pahhandust neide sõmist ärrä, kel wahhest armo minno wasta puusse. Anna neile andis — anna mulle andis, ja lasse neile nink mulle seddä eentullewat sõdმაга wastfes nink sures kihhotamisfes olla: siäno ülle fige —

nink tõinetõdist kui henda essi armastada. Amen!

VII. Mes ütte õnnistedu pühhä öddango sõdmaja pruufmisse man tarwis om.

Selle sure küsimisse päle annap meile se õnnis apostel Pawel seddä tarbilikko selgüst, nida ütelden: innimenne kaego henda essi läbbi, ja sögo sis sest leiwäst nink jogo sest karrikast. Sest keä kurjaste sõöp nink joop, se sõöp nink joop essi hennele sundust, et temmä mitte ei te Jssända ihho wahhel wahhet, 1 Kor. II, 28. 29.

Nüüd om siin kifi asju eest tedä anda: mes meije apostel selle kurjaste sõmisse nink jomisse al moistap? — Se ei olle joht üts kurri Jssända lawwa mannu tulleja, keä patu kahhitsemisse tundmisen ülle omma kõlbmadda ollemisse — allandlikkun omma pat-

tu nink ülleastmisse ja omma pudusse tund-
 misen fige hⁱ wasta meije Isfänd: armo
 lawwa mannu tullep. Selle wasta om se
 paimendaja soame ülletunnistaminne meije
 kõlbmadda ollemisfest, kumma man meije
 hõbbeneme, omme silmi Isf ndä, omma
 Jummal pole üllestõsta, õkwa se meel,
 kumma ülle täl foggona esfierräliffult mele-
 hä om. Temmä kaep willetse päle, ja selle
 päle, kelle südda ärramurtu om, nink feä
 temmä sõnna pelgäp, Jesaj. 66, 2. Ne oh-
 wri, kumma temmä mele perräst ommawa,
 omma üts pelglik wain; — ja ütte ärrarõh-
 hutut nink pelglikko sõänd ei sa temmä mitte
 põlgma, Iaul. 51, 19. — Ent jälle se, kes-
 lele Jummal eene omma kõlbmadda ollemisse
 tundminne pudup, ja feä paljo ennämb heñ-
 nest woip mõttelda: temmä ollesse häin
 kombine nink ollemisfin rikkas, ja täl ollesse
 kül, nink es pudusse middäge — se om sis
 löige südda, kedda se Isfänd ommast suust
 peäp wⁱ hääsulgäm, Jan. aw. 3, 16. 17. —
 Zo pattuse ümbrefäändmisfele walmis ollew
 Müütnik, kedda meije Dnisteggijä selle

uhke Wariseri wasta meile ette sääp, feä
 heñne sissen muud middage es löwwä ollewat
 kui pattu, nink hendä minki mu külge, kui
 Jummal armo külge, es mõista hoita, Iuk.
 18, 9 — 14. — Zo pämees Kupernaumist,
 feä hendä mitte ni ausa es arwa ollewat, et
 Jummal poig temmä kattusse alla tullesse;
 — nink ka mõnne mu särätse koormatu ja
 ommast kõlbmadda ollemisfest ülletunnistedu
 pattatse, sawa meile pühhän kirjän kui man-
 nu tömbawa nink trööselikkko kojo ettesäetus,
 kumma armo-nink mele häga meije Isfänd
 neid kiki kaep, fea hendä mitte ommast te-
 nistusfest ei mõista kittä, ja kuitao sis ne,
 fea hendä mitte jummalikkko hä, weel wä-
 hämb sure pühhä öddango söömaja wärilisse
 ei arwa ollewat, tälle säräste mõttete man
 õige armsa nink kutsutu wõra temma armo
 lawwa man ommawa.

Se sõnna kirjaste sõmä nink joma tah-
 hap sis weel paljo ennämb ütelda: ilma
 Jummal pelglikko auwo-nink kõrraperra-
 lisse ollemisfeta, ilma tõttelikko Jummal
 peljota, ilma omma soame läbbinõudmisfe-

ja kaemisseta enne sedda söömaiga, nink ilma selle pühhä sakramenti surusse söämedde wörmadda, ja temmäst läbbitükitus samata, siinä mannu minnä julguda. — Üttel lawwalkäüjal om waja möttelda: et ne Jesusse ihho ja werre kalli panti, kumbe temmä meije Issända armo lawwa man maitsema peap, mitte eggä päiwäse söömaja förwale sädä eht armata es ollesse; kumba meije omma ihho üllespidämises peäme (ka pätoitust saap üts risti innimenne teinämissega pühhendama, 1 Tim. 4, 3 — 5.) Ent kui temmä jeddä wahhet mitte ei te: sis sööp nink joop temmä kurjaste, ja teep henda Issända ihho nink werre wölglasses, nink woip nida hennele pühhä öddango söömaja man fundust siuwä.

Korintelisse ömmawa meile sen asjan üttes miannitsejas eentojos. Neide seän oliwa paljo, kea seddä Jummalala pelglikko ollemist, kummaga Issända ihho nink werre sakrament peap prukitus sama, ärrä-unnetiwa, ja kea, ilma heñne läbbi kiufamisseta nink Issända käest pattu andisandmisses pal-

lemisseta, eht ka ilma heñne patte mahhajatmata, pühhä öddango söömaja mannu tulliwa. — Neile johtu nüüd tolle Usa palk, 2 Sam. 6, 6. 7. — Temmä saije seperräst, et temmä üllesohustete kättega leppingo laaket putnu olli, nida Issändäst lödus, et temmä ärräfoli: nida saiwa ka ne Korintelisse jummalikkö sundust, et nemmä püretedu söämega Issända lawwa mannu tulliwa: ja nida, et möñne neide seäst nörgas nink többiteses jäiwä, ja üts suur jaggo ärräuino, 1 Kor. 11, 30. — Ollesse nemmä essi henda sundnu, läbbikaenu, Issända teide päält förwaleminneki eest siüdlässes tundnu, armo palleñnu, nink henda neist asjust wallale tetta lastnu: sis ollesse nemmä nuhklemadda jänu, nink es ollesse mitte Jummaläst sunnitus sanu, w. 31. — Ent siski olli se sundus üts tullulik ja esfälik Issända karristaminne, kumb ennege seperräst sündi, et nemmä perrämötlemisse nink ögwälisse mele parrandamisse mannu todus saasse, ja, et neide ihho hukkaminnemisse ajal neide heng weel ärräpästetus nink önsas saas-

se, 1 Kõr. 5, 7; ja et nemmä sis mitte foggona ilmaga hukka moistetus es saasse, pät 11, w. 32. — Eõamesi läbbi tükwa sõnna! — Se ilm sis, se om: ne innimesse, kumma hendä lihha himmole nink filmä himmole ja kõrkusete ärrä-andnu ommawa, 1 Jan. 2, 16, — ne sawa, kui nemmä hendä mitte umbre ei känd, ärräsunnitus, — mingo nemmä nüüd kül omman uhken ehk torredan melen pühhä öddango söömaja mannu wai mitte. — Nink se, keä mitte omma söäme puhtusfega Jesända külle ei po, peäp kui ütte armo kaema, kui teddä Jummal wallosidde karristamiste läbbi weel perrämötlemisse mannu toop nink teddä hukkadusfest ärräpästap.

VIII. Sõnna söäme wästä.

Oh armas kaasinnimenne, keä sinna minnoga meije Õnnisteggijä lawwa mannu tullet! sinna näet neist sinnatšist sõnnust ja

perrämötlemisist: et meile pühhä öddango söömaja man se fige suremb warra, kumba eäle üts inimenne siin allan woip sada, ängätus saasse; sinna näet ka: et meije se läbbi, kui meije ilma Jummal peljota, nink kurja söämega siinä mannu julgume, wäega rassedaste pattu sisse saddada woisse. — Kuitao om sis nüüd sinno süddä selle söömaja tarwis walmistedu? — Sinna ei sa õmmetegi asjanda, ehk ka sinno hendä kahjos Jesända lawwa mannu tahta lähhünedä!

Kas sinna ellät wahhest sinno lunnastaja ärräpölgmissen, keä õmmetegi sinno eest õmma kallist werd om ärräwallanu nink õmma ello jätnu, kel ka sinno henge perrä janno om, ja keä hendä fige ennämb rõmustama saasse, kui temmä siinä heinne mannu tõmmata, nink õmma hallestust ja armo sinno külle sures tettä woisse; — saiat sinna sen esiwän mötten: et sulle teddä mitte waja es ollesse, õnsas sada, nink et sinna omma hädusfega Jummal een saisma jädä woisse: oh sis ei tuñne sinna waene süddä weel es si hendä mitte! nink sul ei olle weel mitte pattu

kahhitsemist, enge sinna ollet õnnetun usku
 saiususen Jესuse wasta. Kuitao moisse
 sinna sis ka, ilma pilkamisse sisse saddamata,
 hendä Jummal peljusen pühhä õddango
 söömaja man üttes risti innimeses, üttes
 Jესuse jüngris tunnistada, keä õmma ai-
 must õnsusse pohja sääl sissen löwwäp, et
 Jესus õmma werd ka temmä pattu andisand-
 miseses ärräwallanu om, nink keä ka selle
 sakramenti man hendä usfun söämeikkult
 temmäga ühjentada tahhap? — Oh, möt-
 le, Jummal tunnep sinno söänd. — Sin-
 na ei sa teddä õmmetegi naarma nink temmä
 ülle willitellema, ehk temmä armo lawwa
 man temmä wasta pattu tettä tahtma? Pal-
 le parremb Jēsändat, et temmä sulle diget
 pattu kahhitsemist nink usku kinkisse, nink
 et temmä sulle sinno seni ajani ollewat küimä
 meelt temmä wasta armust andisannasse. —
 Ärrä jättä teddä kõrwale; temmä õnnistago
 siinno esst, — sinna saat teddä löidma selle
 tarwis walmis ollewat. — Temmä saap sin-
 no hengele hallestust ja armo näütama. Ni-
 da saap sis sulle pühhä õddango söömäg rö-

mustaw pant nink temmä armo petfat ol-
 lema.

Kas sinna ollet hendä üttelegi pattule
 ärrä-andnu? Kas sinna ellät wahhest pet-
 tūsēn ja üllekohto teggemissen? Kas sul om
 kellegi wasta üts leppitamadda seä? — Kas
 sinna ellät lihha himmo tenistusin, kümma
 henge wasta taplewa? — Kas sinna ollet
 ilmtäusamisē ehk ilmparrausse nink jomis-
 se ja muide patte perris orri, kümma meid
 kirjā perrä Jummal rigist wäijä töufawa?
 Gal. 5, 19 — 21. — Oh, sinna ei sa om-
 metegi neide patte sissen eddesi minnemä,
 nink weel pälegi kui üts melega teggija ja ül-
 leannetu Jēsända käsū ülleastja temmä püh-
 hä õddango söömaja mannu tahtma minnä?
 — Ja, kae enne seddä õmma söänd läbbi.
 Känä hendä selle palwega Jესuse pole, et
 temmä sulle sinno seni ajani kõrwalissi teid
 neide surusēn nink nurjusēn tutta annasse,
 ja sinno patte sulle andisannasse, siinno ki-
 gist halwust kombist puhhastasse, nink sul-
 le ütte wastset, õgwalist, armastajat, puh-
 hast nink kainet söänd kinkisse. — Olle jul-

ge! Temmä om jo paljo tuhhandille pattat-
sille, kelle armo ai ka sinna ollet, abbis tö-
nu, nink neile selgeste näüdänu, et saäl,
kon pat wäggewäs om lännu, temmä arm
weel wäggewämbäs peäse minnemä — kui
meil ennege temmä perrä himmo om, Rom.
5, 20. — Seddä samma tahhap temmä hä-
melega ka sulle näütätä. — Täl om halles-
tust kül, sinno pattu hättä kuulda nink sulle
abbis tötta, kui pat sulle wallo teep; ja täl
om ka jõudo kül, siinno neist õnnetuist kab-
lust nink köüdüsist, kumbega sinna köüdetu
ollet, wallale päästä. — Kui sinna ennege
õgwalisfe himmustamisega temmä andis-
andwa nink terwesteggewä armo perrä waid-
let ja temmä ihho nink werre sakramenti pru-
fit: sis saap temmä armo sisselitsminne,
kumb teddä ka sinno eest hättä nink surma
aije, sinno sissen õnsalikko hirno pattu was-
ta soetama. Se õige usk temmä surma sis-
se saap neile seni ajani sinno sissen wallitse-
jille himmodelle, surma löfi andma, ja si-
no rõõmsalle käükille temmä teide pääl kölb-
liffus teggema.

Ollet sinna wahhest üts lambakenne,
keä Jesusse, selle hä karjusse mant om ärrä-
esfinu? üts lambakenne, keddä temmä jo
ammo omma waimo tö läbbi heinne mannu
om tömmanu, keä oämma pattu surust nink
nurjust tundma om opnu, keä ussun temmä
mant armo om otsnu ja löidnu, keä temmä
föprust töttelikult tedä om sanu, keä se eest
armust temmä wasta läüdetu olli, nink kel
tol körral mitte se õn, Jesusse ommandus
olla, fige se ilma aawustusse wasta, ottaw
es olle olnu. — Ent üts lambakenne, kel-
lega mitte nida se luggu ei olle, keä oämma
eesmäst armo mahha om jätnu, nink löigus-
se ja tulg stämisse sisse temmä wasta om
johtunu, ja keä ka läbbi ilma esituste nink
pattu pettuste temmäst om ärräesitetus sa-
nu, tälle sälgä wasta käändma, oäimme õn-
netuid teid käüma, kon man temmä luggu
kurjembas om lännu, kui enne seddä, Luk.
11, 26. — Minna üttele, kui sinna säräne
Jsfanda mant körwale lännu lambakenne ol-
let, ja tahhat weel siski Jsfanda lawwale
tulla? — Oh sul peäse jo pallawa rawwa-

ga tähhendedu sõame teedminne ollema, õtse
 kui mõrfsikal temmä pa ots, nink sinna pe-
 ässe foggona ärräkallestamissen ollema, kui
 sinna mitte sel ajal rasfetid nuhklusfi omman
 sõame teedmissen ei tunne ja se päle ei mõt-
 le: Mes te minna ommetegi! Minna peäs
 jo, kui minna sedda suurt pühhä öddango
 söömaja warra omman ilmusfutawusfen Je-
 susses wasta pruki tahhasse, ainult hendä
 Jsfända ihho nink werre wasta süüdläses
 teggema, tedda wastfest risti lömä, ja se
 läbbi hennele henge kahjo nink ennämb pattu
 harrinemissi mannu tömbama. — Oh, wae-
 ne, kaibamisse wäärt heng! Kui saggedaste
 ei olle jo sul kiki sinno pattu teide pääl, kui
 sinna wahhest omma hullusse mörrudat wiija
 maitsa saijet, meelde tulnu: Oh, kuis olli
 minna tol kōrral ni õnsa, kui minna omma
 Önnisteggija- nink temmä söpruga sõame-
 likkun ürteussen saisi! Kal. 4, 15; kuitao
 olli mul tol kōrral paljo parremb luggu kui
 nüüd, Hof. 2, 7. Kuis arwamadda paljo
 hääd ei olle minna mitte Jsfända mant är-
 rāminnekiga omma kergemele läbbi ärrākao-

tanu! Kui paljo hättä ja willetsust ei olle
 minna mitte jo se läbbi hennele päle tömma-
 nu! Ja kuitao saap minno luggu tullerwidde
 päiwi sissen — foolmissen — nink iggä-
 wetfen ellun sääl tol pool hauda ollema, kui
 minna jälle temmä mannu taggasi ei känd,
 nink oirma henge wastfest temmä werren
 puhhastada — ja oirma säänd wastse armo-
 ga läütätä ei lasse! Oh, armas süddä! ärrä
 j ttä hendä mitte neist wallosist, ent siski
 ka wäega pohjandeduist nink tullulikkest
 tundmissist kōrwale. Ja, mõtle paljo en-
 nämb se ülle perrä, kost sinna ollet ärrä sad-
 danu, nink känd hendä pattust nink te
 entsid teggosid, Jan. aw. 2, 5. Satta ni-
 da, kui sinno eesmätsse ümbrekäändmissen
 ajal, täüs kahhitsemist omma Önnisteggija
 jalgu ette, nink palle ja ikke armo perrä, se-
 ni kui temmä jälle sinno hengele rahho towo-
 tap, nink omma waimo läbbi sinno waimole
 seddä trööstmissen sõinna kulutap: Minna olle
 sulle andisandruu, 4 Mos. 14, 20. Sis-
 saat sinna tedä sama, et temmä ka fange-
 kaelstelle andit sanu ollesse, Laul. 68, 19;

et temmä sinno ärrätagganemiste päle halles-
tada nink siinno hämelega armastada tahhas-
se, Hof. 14, 5. Ja, sis saap temmä siinno
omma armo lawwa man ökwa selle armo nink
römoga wastawõtma ja söötma, ötse kui to
ärräfaddonu nink jälle löitu poig ommast es-
söst sai wastawoetus, Lu. 15, 22 n. n. p. —
Oh! Jummalä waim andko sulle tutta, mä-
räst önne sul om, kui sinna seddä kōnnet si-
no söäme wasta kulet, ja m r ne kahjo om
sis töiselt poolt jälle, kui sinna omma söänd
Jesünda hälele sullut; — ja, temmä kinko
sulle julgust, seddä parrembat jaffo wallit-
feda!

Sul om sis, minno armas luggeja, kui
sinna Jesünda pühhä öddango söömaiga mit-
te halwaste pruki ei tahha, ennege seddä wa-
ja tähhele panna, et sinna mitte Jummalä
pelgämädä, Kurja nink kergemelelisse söä-
mega siinä mannu es lähhünessi; enge paljo
ennämb perrämötlesfi: Kui suur nink wäl-
lew, ja ka kuis ilmoftata armolinne sinno
Önnisteggijä om, kelle lawwa mannu sinna
kutsutu ollet; — ja kui wälkenne nink pu-

lulinne sinna temmä wasta ollet, sinna, kel-
le se suur arm peap sama, nink et sinna täl-
le ütte söänd täännä toosse, kumb temmä sis-
se ussup nink temmä armo perrä waidley.
Öm se sinno ögwalinne meel: sis ärrä lasse
hendä ütteri willetsusse läbbi, olgo täl nim-
mi kui taht, Jesünda armo lawwa mant är-
rähirmotada. — Gest sinna ei olle, kiki
öirme pudustega, mitte ütse kōlbmadda Jes-
sünda lawwa mannu tulle, et nemmä sulle
wallo tewä nink et sinna armo ja abbi perrä
waidlet. — Et se arm ka siinno puttasse ja
sinno ossa ollesse, se tarwis peap sulle püh-
hä öddango söömaig pantis ollema. Näet
sinna jähmätämissege: et sinna seni ajani
weel pattule ärrä-anttu innimenne ja ärrä-
pettetu ilma lats ollesse olnu; ent siinno püüd-
minne om nüüd, ülleswirrotedus nink im-
brekäantus sada; satta sis ennege omma lun-
nastaja jalgu ette, ja palle teddä, et temmä
sulle seddä armo kinki tahhasse; nink tulle
sis röömsast omma sakramenti sögi mannu.
Temmä saap sulle tutta andma: et temmä
se Jummalä leib ollesse, kumb tairwast tul-

lep ja ilmale ello annap, Jan. 6, 33. Etse kui mõnni heng, keda ilma tühhiustega seatu olli ninke usklikekult sedda sõnna Jესuse surmast wasta wõt, jo se wastawõtmissel läbbi jummalikke ello om sanu; nida om sis ka se pühha öddango söömaja õnnistus, et mõnni südda, kumb seni ajani peljota elli, sakramenti mannu minneki läbbi, kaswolik. Eo perrämõlemisse mannu heinne ülle tullesse, ninke üllswirrotedus saasse, temmä mant armo otsma, keda eggäford walmis om, sedda meile andina. Kui sinna hendä kulumä tunnet ollewat; ja kui sul sinno pat hirmus ei olle ninke wallo ei te, ja sinna mitte lastelik ninke kindmä omman ussun ninke pallaw omman armun ei olle; ja kui siski sulle ne pudusse melehaigusse ommawa ninke sinno himmo Jēsüanda abbi ja hallestusse perra kääp: — oh sis ärrä lasse hendä mitte neide wikku ja puduste läbbi kinnipiddada, temmä hallestusse troni ninke armo söömaja mannu lähhügeda. Minne ennege usklikekult siinä mannu, ninke arwa temmä armo saatmissesele omma söänd üllse. Arwa omma

suud digedde üllse, et temmä tedda täitü moisse 1. aul. 81, 11. Sinna ei sa temmäst mitte ärräpõlletus sama, ninke mitte õnnistamadda temmä armo lawwa mant ärrätullesema.

P a l w u s.

Oh Jēsüand Jესus! tenno olgo sinno ütlemadda armo ja hallestusse eest, et sinna sedda waest ninke kõlbmadda loma sinno ninke sinno sakramenti mannu ollet lubbanu tulla, et sinna mitte minno kõlbamist ei küssi; enge paljo ennämb mulle lubba annat, kui üts ülli waene pattane sinno ette tulla, ninke et minna, kel middage hääd ei olle, hendä sinno tenistuste sisse mähti ninke neidega sinno armo lawwa mannu wois tulla. — Anna mulle sinno waimo läbbi minno willetsust pohjani tutta, ja lasse minno südda nida fest surest warrast, kumba mulle saap pühha öddango söömaja man angätus, läbbi kük. Eitus sada, et minna ütten süggawän madalussen ninke Jummalala peljun siinä mannu

lähhünesi, sinno armo pante õigen ussun
wastawõttasfe, henda sinno hallestusfest pai-
nutedu melega rõmustasfe, nink neid sis su-
re hõlega üttes usfutawas käämiseses sinno
teide pãäl prukisfe. Amea!

IX. Heñne läbbikaeminne enne pühhä õddango sõõmaiga.

Se innimenne kiusafe henda esfi; nink sõgo
nida fest leiwäst nink jogo fest karrikast, 1
Kor. 11, 28.

Minna peä sis, selle apostli kääkmisfe
perrä, enne kui miina Jõsända armo lawwa
mannu lähhüne, ütte läbbikiusamist, ütte
läbbikaemist ehk otsmist ettewõtma. —
Eääl ei olle mul mitte muid innimesfi, enge
esfi henda läbbikaeda nink kiusata. Se woip
kül wahhest olla, et mõnne minno kaasfeltsi-
mehhist Jõsända lawwa mannu mitte neide
mõttidega es tulles, kumbe meije hämelega

kifi innimeste man sõowasfi. Ent se man
ei peä minna mitte saisma jämä; sest, kes
olle minna, et minna wõrast sullast peässe
fundma? Rom. 14, 4. Seddä kõhhut ülle
muide woi minna rõõmfaste minno Dnnis-
teggijälle, keä sõõme tundja om, moista jät-
tä, nink sega rahhule olla: kifi innimesfi ar-
mastada ja neide eest palwust piddada.

Ent seddä ennamb om mul esfi henda
läbbikaeda, kas minna ussun ollesse? 2
Kor. 13, 5. — Üts õige risti innimenne,
kel sõõme pãäl om, meije Jõsända nink Dn-
nisteggijä armo õigedde maitfa, nink se per-
rä õmma ello kõrda sädä, saap saggedaste,
ja eggä päiwä waikusse sisse weitis ajas min-
nemä, õõmmi mõttit foggoma, ja esfi heñne
kääst kiusimä: kuitao temmä ussu- nink ar-
moga Jõsusse wasta, nink temma ussintus-
sega temmä kääste perrä ellädä, luggu olles-
se? Ja, kõn temmä pudust ehk kääste kõr-
walejämist heñne man lõwõap, sääl ei sa
temmä mitte laisk ollema, seperräst Jum-
mala nink Jõsända man usklikko sõõmega
andisandmist nink wastset armo õtsi. Ja

nida jääp temmä ütten püsiwän önsan üt-
teussen omma henge söbraga, nink saap,
middä kawwemb seddä ennämb, armun poh-
jantedus uink finnitedus sama.

Ent se läbbikaeminne om mulle koggona
esfierrälikkult tarwis, kui minna seddä püh-
hä öddango söömaiga tahha prufti. Ötse kui
Israeli latse enne seddä tige surembat käsku
olluwa sanu, neide eenwalmistamiste päiwi
sisfen, enne pasja wona sömist, kiki kolke
omma maja sisfen sure hõlega läbbikawwä,
ja ekkä ütte rasokeist wanna leiwä juretus-
sest üllesotfi nink ärräkasfida: 2 Mos. 12, 12;
nida oppetap miinno se eenkojo: määräse hõ-
lega nüüd minna omma söänd peä läbbikae-
ma (sest et minna sest öigest pasja wonast,
minno nink kiki eest ohwritsedu Kristusfest
peä ossalikkus sama, 1 Kor. 5, 7:) ja kiki
minno patlikke himmosid nink harjotamissi
walge ette säädmä nink miinno neist lastma
puhhastada.

Ent ka seddä heinne läbbikaemist ei wõ-
ta minna mitte töiste ette, kui töttelikkun
ewangeljummi waimun. Ni kawwä kui min-

na sädüsse mannu saisma jäije, ni kawwä
olli mul heinne läbbikaeminne ehk kiusaminne
pinas. Minna es näe ommast illota ollemis-
sest seddä wähhämbät poolt mitte. Minna
jahmati ja paggesi Önnisteggijä eest. Sis
jäije minna ikkes, mes minna olli, minna
jäije üts sullane, üts kärnäne, többine ja il-
ma lotusfeta, terwes sada, et minna mitte
arsti mannu es rühhi. Jesus olli mul lig-
gi — ent siski es tunne minna temmä wer-
re wäfte. — Temmä es olle mitte minno
sisfen. Temmä es woi mitte minno sisfen
läbbi ussu ellädä. Minna es ellä mitte pri-
ewangeljummin. Seperräst saije mulle
lawwale minneki walmistaminne üttes rasse-
das nink peljo teggewäs asjas.

Ent tost ajast sani, kui minna julgus-
si kui tige hälwemb sullane Isfändät, Jesusit
minno ärräpästjäs nink önsasteggijäs wasta
wõtta, ja ötse temmä werre läbbi puhhaste-
dus sada, nink läbbi armo temmä sisfen juur-
tuda ja temmä sisfen kostotedus sada; tost
ajast sani ei häbbene minna mitte, temmä
armo manollemisse man, ütte silmäpilku

minno kõlbmadda ollemise päle heitã. Minna tija: temmã om seperrãst tulnu, miino arowitama. Minna tunne teddã kui minno arsti, keã kifi minno wõttu woip arowitada ja parrantada, nink minna tija õnsalikkust tedãsamisfest: et eggã wastne minno nõr-kusse tundminne, mulle ka wastfest meelde algatap, hendã temma abbi lãbbi rõmustada.

Sen mõtten niid tahha minna heine lãbbikaemist ja kiusamist ettemõtta. Ent enne seddã kãndã minna hendã, ni kui sün-nis, sinno pole, oh Jõsãnd Jõsus! ja palle sinno kãest filmi wõijet, et minna nõggemã saasse, Jan. aw. 3, 18. Sinna tija, kui pimme minna essi heinest olle, ja jaggedas-te parremba hendã mõtle ollewat, kui minna tõtteste olle. Oh Jummal kiusa miino se-perrãst lãbbi, ja wõtta tunda mo sõãnd, kae miino lãbbi, ja wõtta tunda mo mõttit, Iaul 139, 23. Ringi mulle sinno waimo tarwi-likko paistust, et minna hendã õkwa sen wal-gen ärrãtunnessi, kumman sinna miino nõ-et, ja et minna omma kõlbmadda ellofõrda sesamma mele pahhandusfega kaesse, kum-

maga sinna teddã kaet, nink et minna mitte es wõwitãssi, hendã sinno lãbbi fest lastma puhastada. Amen!

Nõsse ülles, minno heng! minne heine sisse, ja küssi hendã kãest se fige teedwã Jummalã een: kuitao sinnoga luggu ollesse?

Kas sinna ollet tõtten hendã Jummalã pole kããndnu? ehk kas sul om sõãmelik himmo, hendã temmã pole kããndã? — Omma-wa sulle sinno pattu üttes kandmaddas koor-mas? Ja kas se olles sulle kül, kui sinna armo nink priust neide tenistusfest lõwwãsse? — Ilma seta ei kõlba sinna mitte Jõsãnda sõõmaiga pruufma.

Kas sinna usut Jummalã poja sisse? — Kas sinna ei tahha mitte ütten tõisen õigusen Jummalã ette tulla, kui sen õigus-sen, kumba temmã meile omma sõõna kuul-misse lãbbi ammak ristifurmani ärrã om te-nu, ja kumb meile lãbbi ussu ommandusfes kinkitus saap? Ehk pohjandat sinna weel sen ehk ton asjan omma tõ päle, nink wãhhãndãt sinno õnnistusfe auwo, kumba temmã

sulle om saatnu nink kumb ennege ütfindä temmä perrält om?

Kas sinna armastat ka Jesust Kristust, keä armust sinno eest koolnu, ja seni ajani sinnoga ni otsata kannatanu om? — Kas sinna saifat sõamelikkun ümbrekäämisen temmäga? — Kas Jesus saifap temmä surman nink kannatusfen ikkes sinno silmi een? Kas sinna ollet oimma sõänd tälle koggonä ärrä-andnu, ja kas sinna tahhat ka seddä jälle wastfest tettä?

Kas sinna saifat ütten lafselikkun nink lootikkun melen omma taiwatse Isäga? Kas sinna ollet tennollik kigin asjun temmä wastata? Kas sinna lasset temmä teid ommile silmile mele hääs olla? Kas sinna kannatat ka temmä karristamisfi ilma nurrifemisfeta madalusfen nink usklikkun lotusfen, et temmä kike häste teggemä saasse?

Kas se om sinno sõame hool, Jummalä armo läbbi temmä käske piddäda? — Kas sinna hõikat teddä waimun nink tõtten ilma pillkamisfeta appi?

Kas sul om temmä nimmi pühhä, ja

Kas sinna ollet walmis, seddä samma konna-ge ilma Jummalä peljota, nink woidmadda huuldega suhhu wõtma?

Kas sinna prufit neid Isända päiwi sure holega se tarwis, et sinno heng armun nink meije Isända Jesusse Kristusse tundmisen kaswasse?

Kas sinna ollet oimma ihholikke wannambide wasta auwo pakja, sõnnawõtlit ja allabeitlik? — Kas sinna ollet Isända per-räst kigille inimeste sädüssille allabeitlik? Ja kui sul orje om: kas sinna ollet neide wasta õgwalinne, armolinne nink kostotaw? Kas sinna kääut neidega nida ümbre, kui Isäänd sinno-, sinno laste- nink sullastega ümbrekäup?

Kas sinna armastat oimma lähhembät kui hendä esfi? Kas sinna ollet pikkämelelinne ja leplik neidega, kumma sinno wihtawa ja sulle kahjo teggewä? Kas sinna wõit ütte sõamega, kumb Jummalä nink inimestega leppitedu om, armo sõömaja mannu lähhünedä?

Kas sinna poof, kui säräne, keä Kris-

tusse perrält om, omma lihha, kifi temmä himmodega ja tahtmistega risti? Kas sinna ollet kife roppu ollemist sõnnan nink tõõn kigest sõamest ärrätowotanu? Kas om ka sinno süddä puhhas? Kas sinna ei hoiija hendä mitte ütfindä kurja eest, enge ka kurje wäljä näütamiste eest, ja kige eest, mes sinno sünnä pole woisse ajada? Kas sinnust saap söök nink jooq parrausfen prufitus, ja tennämisse läbbi pühhentedus? — Kas sinna prufit omma aiga häste nink kõrra perräst? Kas sinna odat omma kutsmist, õtse kui Jummalä silmi al, kelle sullane ehk näütsif sinna ommetegi ollet, temmä mele perrä ärrä? Kas sinna ollet se sissen õige usutaw nink sõamest õgwalinne, et ka sen komben risti innimest sinno sissen tuttasfe? Kas sinno käen ei olle üttegi üllekohtu hääd? Kas om Kristusse meel sinno sissen: hämelega waene nink heñnest wäitenne olla? — Kas sinna ollet sõamest armolinne ehk kas sinna näütät hallestust? nink kas sinna näütät seddä hämelega?

Kas sinna ollet kife kawwalust nink

wõlsmist sõamest mahha pandnu? Kas sinna saifat ka maddalan pudusse tundmisen nink armun sinno lähhembide wasta, et sinna hendä sure hoitega eggä ütte armota sundmisse nink kawwala tunnistusfe eest hoiijasfe? Kas ei olle sul tõttelikult mitte rõmo, sinno lähhembäst halba kuulda ja kõnnelda, enge paljo ennämb hääd kuulda ja kõnnelda?

Kas sinna sowit sõamest ommale kaasinimessele kife seddä, mes tälle Isfänd om andnu? Kas sinna ei kae mitte ütfindä sinno ommandusse päle, enge ka se päle, mes tõisel om?

Kas sinna ollet palwusfen nink eenpalemissen usutaw ja usklik? — Kas sinna saifat ellawän iggäwetse ello lodusfen? ja kas sul om hiimmo, ärrälakfuda nink Kristusse man olla?

X. Palwus pattu andisandmissfe perräst.

Isfänd, minno sõame tundja! minna heidä hendä allandlikult ja süggäwäste häbbistedu

sinno jalgu ette. Minno sõame teedminne kaibap minno päle, et minna figin asjun pudulinne — üllekige rojane, ilmusfutaw nink kōlbmadda ollesse. Oh minna olle usfun ni nõrk. Minna ei woi weel mitte rōmoga üteldä: et sinna mulle fik ollesse nink et minno süddä ennege sinno sisen ja sinno armule ellässe. — Mul om, Jummal parrako! weel seni ajani saggedaste meelehäd heine ülle otnu. Ja saggedaste olle minne lamwale iännu, ilma sinnota, ilma et ma tõtten se päle olles mõttelnu: sinno armo, kumba sinna mulle ni mõrrudaste ollet ärrätenu, õigedde prüki. Kui mõnd suurt nink konnage taggasi kändwät armo tundi, kumba minna olles woinu sada, ei olle minna mitte esfi henele ilmasjanda jahhutamiste läbbi ärrakaotanu! Kui saggedaste ei olle minna mitte selle minno kätte usfutu ammeti tallitamiste man sinno ärrä unnetanu, ja seddä samma ilmtahmadda ollemisega ehk ilmusfutawusfega nink mitte ökwusfega tallitanu, ehk sis ka se ülle minno sõänd lastnu läbbi nurjatu paljo tahmisfe nink muide halbu asju läbbi ärräesfitada!

Oh, kui kilm olle minna saggede armun sinno wasta! kui halwast näüsse sinno surma nink kannatusse sifelitsmissfega minno sõamen wäljä! Kui saggedaste lasfi minna, Jummal parrako! henda keeldä, minno sissemäst innimest läbbi selle usklikko sinno sõnna kaemisse, nink läbbi sõame kōnnelemisse sinnoga kinnitada! Ja ka sis, kui minna sinno ewangeljummi kuulnu ehk luggenu olli, ehk ka palwusfen sinno een saisnu olli — märäne laiskus, märätsfe mõtride lajalesaatomisse ehk esfitämisse ei olle mitte saggedaste minno man ette tulnu!

Kui halwaste ei olle minna ka minno kaasinnimestega ümbrekäünü! Oh, minno majarahwas ei löwä, Jummal parrako! minno man mitte seddä walgust, kumba neile minno sõnna ja käük, se armo perrä, kumba sinna mulle ollet kinknu, ehk weel kinki tahhat — piddi andma. Ka mu innimesse, kumbega minna, sen saisusfen, kumman minna nüüd olle, ümbrekäü, peawä nisaggedaste mõnd asja minno küllel naggemä, kumb sülle, minno Önnisteggijälle, mitte saarna-

ne ei olle! — Se teep mulle seperräst murret, et sinno au ninf neide henge se läbbi kahjo sawa. — Kui saggede ei olle minna henda jo innimeste peljo ehk innimeste wasta hä ollemisse läbbi lasfnu taggasi piddäda, sinust ilma een sönna ja töga tunnistada! Oh ja, kui paljo kelepemisse pattu, suggu ehk sure nimme pattu, ninf unnetamisse pattu ei olle mitte minno pääl! — Ja — kui sinna hallestamisfest ülle minno ärräwäsifininf kui sinna omma waimo ja armo minust, keä minna neid ni halwaste olle pruufnu, ärräwöttasse, ehk kui sinna ütte töttelekko karristamist ülle minno lasfesi tulla: sis peässe minna tunnistama: Sinna ollet öige ninf minna olle sinno nuhklusfi ärräteninu!

Müüd, minno iggawenne hallestaja! Jummal woon, keä sinna ilma pattu kannat, ja ka minno pattu ollet kandnu! Minna heidä hendä, kui üts wihsa ärrätenu patane, sinno jalgu ette mahha, ja palle armo, armo, kumba minna mitte ei olle ärrätenu. Minna ei mõista, hendä minfigi külge hoita, kumb mulle sinno käest pattu andisand-

mist sata woisse, kui ütfindä ninf ainult sinno tenistusfe külge, kumba sinna mulle ninf figile pattatfille ollet saatnu, sinno hawu külge, kumma sulle minno pattu perräst ommawa lödu, sinno werre külge, kumba sinna ilma pattu ärräleppitämisesse ollet ärräwallanu, sinno surma külge, kumma läbbi sinna mulle surmast ärräpästmist ollet saatnu, ninf sinno jummalikko armo sönna külge, kumb mulle ütlep: et sinna pattatfit wastawöttasse, luk. 15, 2, ja keä sinno mannu tullese, seddä es saasse sinna mitte wäljätoukama, Jan. 6, 37.

Oh Isfänd Jesus! Sinna tunnet minno koggona söänd. Sinna näet sääl sisfen ilmoftata paljo ennämb pattu, kui minna esfi heñne külleñ woi nättä. Sinna näet, et minna se ülle mitte weel ni ärrämurtu ninf painutedu es ollesse, kui mul pohja ollesse olla. — Ent sinna näet ka, et mul söämest se wallo teesse, et minna siñno arwamadda olle kurwastanu. — Sinna näet, et minna sinno werre öigust finni peässe ja ütfindä se päle hoitasse. — Sinna näet, et ütfige ih-

holik többine ni wärga es himmustasse foggona terwes sada, kui nanna, sinno waene többine se perrä waidle, sinno armo läbbi foggona terwes sada.

Seddä armo palle minna sinno käest. Anna mulle kifi minno patte andis ja mosse miüno omma werrega puhtas. — Ringi mulle seddä sööna ommandusfes: Olle julge, minne lats, sinno pattu omma sulle andis-antu! Mat. 9, 2. Ja, sen trööstmisen lasse mul sinno pühhä öddango söömaiga röömfaste nink tennolikkult prufi, nink se läbbi kinnitedus sada, sinno käske piddäda ja teed ütte foggona wastse usutawusse nink jöwwoگا käwwo.

Oh, miäna ussu, sinna saat miüno kuulma. Ja minna tunne jo, et sinna mulle kife andisannasse — et sinna minnoga ifes wastsest kannatama saasse, ja et mulle sinno ihho nink werre sakrament, üttes sinno armo pantis minno nink minno önsas osfas sinno foggona sööna kuulmisse tenistusfe man ammat ristisurmani, saasse sama. Oh wötta miüno nüüd foggona nink iggäwes heñ-

ne mannu! Wötta kife, mes ei kölba, minnust ärrä, nink te minnoga armust nida, kui sinno hä tahtminne om. Amen!

XI. Genwalmistamisfe päiwä öddango tarbis.

Waijelge se perrä, et teije rahholikko ollesse! 1 Tess. 4, 11.

Söäme waihus, armas kaas- Jssända lawwalkäüjä! om armamadda kallis asfi, kumb eggä üttele risti innimessele eggäl ajal ilmoftata önnistust toop. — Meije ei kule tasfast Jummalä waimo häält mitte mürrinä ja kärrinä sisen. Kui meije ömme söäme esfitussi mitte sure holega ei püwvä ärräsata, ja ärrä- unnetame, seperrä waijelda, et meije waihlifko ollesse: sis kaotame meije mönd henge önnistust ärrä, kumba se Jssänd meile ölli ärrämöttelnu.

Kanna hoolt, et sinno meel ja mötte

essierräliffult neil eenwalmistamisfe päiwil waitliffus ja tasfates saasse, nink palle Is-
sändä käest, et temmä sulle armo kintise,
kife muud unnetada, ja ennege temmä sur-
ma- ja kamatusse- nink armo sönnaga ümbre-
käww.

Wotta ommas holes, et kif sinnust är-
rähoietus saasse, mes siino hommen, enne
kui sinna Issända kotta lähhät, woisse ärä-
esitada ja sulle halbu sisselitsmissi tetta. —
Mes sinna maja wäljä politfin tallitamisin,
röiwil nink mönnen muun asjan täämbä weel
kõrda voit säda, seddä ärä jättä mitte hom-
menes, et sinno waim seddä ennämb essitā-
madda seddä suurt pühhä maitsa woisse, kum-
ba tälle sinno Dnisteggijä tahhap anda.

Ra sis teet sinna häste, kui sinna war-
ra hommungult üllestõsset, hendä möttit
koggoma, ja ka kerfun se päle kaet, et kif
sinno poolt aufaste nink kõraperräst sünnis-
se, 1 Kor. 14, 40. Se wäljänäütminne
Jummala koan ei olle mitte pä- asfi; enge
se söame saifus. — Ent üts om siski tõisega
ütten wäega liggi ollewan köüdusfen, ja sin-

na saat ka ommast tedäsamisfest teedmä, et
ka wäikesse kõrdata ollemisse sisselitsmist söā-
me päle teesse, ja siino hendä nink muid
perrämõtlemisen woisse essitada.

Ent kuitao om nüüd sinno söāme luggu?
Märätsef wijel voit sinna hengüsfele min-
nä? — Se Issänd andko, et se nida sün-
nise: — et sinna maddalusfen oimma wae-
fust nink kõlbmadda ollemist tunnesse; — ja
et sinna siski ollesse rõõmsan ussun Jesusse
ilmotsata armo saifusfe ülle, kumba täl pat-
taste nink ka nimmelt sinno wasta om, nink
et sinna rõõmsan lodusfen ollesse, et se Is-
sänd ka sinno wasta söbralik om, ja sulle
sinno patte andisannap, Sew. 3, 17.

Om ennege sinno süddä pattu kahhitse-
misfele walmis ja usklik: sis ärä-anna en-
nämb pelglikfele tundmistele mahto. Ärrä
pelgä mitte; ussu ennege! Iuf. 8, 50. Jät-
tä seddä wärrisemist nink wabbisemist Je-
susse wainlaisille nink wastapannejille, kum-
ma mitte ei tahha, et temmä, meije Issänd,
neide ülle wallitfessi. — Ent sinna rõmusta
hendä se ülle, et sul Jummalat, sinno Dn-

nisteggijat, ollesse, keä maddalusse päle keep, ja konnage ei küssi: kas ütš ka temmä wäriinne ollesse? — Temmä küssip ennege: kas temmä teddä himmustap, ja kas temmä temmä perrä waidlep? — Mida saat sinna teddä ka tundma.

XII. Öddango palwus eenwalmistamisese päiwäl.

Hallestaja Jummal nink Önnisteggija! Minno süddä kittap siäno kiki sinno armo prome eest, kumbe sinna mulle kölbmatumale ollet ka taämbä lasknu tedä sada. Ent esfierrälikkult tennä minna siäno se eest, et sinna neid eenwalmistamisese päiwi mulle mitte tühjält ei olle lasknu mödä minnä. — Sinna ollet mulle wastset walgust minno willetsusse sisse, süggawämbät tundmist minno waesusse nink patlikko ollemisse sisse, kinknu. Sinna ollet miäno omma waimo

läbbi allandanu. Oh, kui tarwis, kui tululik om mulle se! — Sinna ollet se man minno sissen römustedu latfelikko lodust sinno tenistusse päle, pallawat himmo sinno andisandwa ja pühhendaja armo perrä üllesärätänu. — Ja, Issänd, minna ussu: sinna ei sa miäno mitte ärräpölgma; enge sinna saat minno näljäst nink jannonut söänd söötmä nink kostotama. Nüüd palle minna ennege siäno se sure armo perräst, et minna sen öön mitte ütšindä ihholikko rahho eht kostotamist es maitssasse, enge et minna tötteleikko ja töisist rahho minno hengele sinno kääst woisse sada. Oh, sinno hä waim, keä mulle minno pattu hawu om näüdänu, se kinko ka nüüd mulle ütte öiget römustedu kaemist sinno hawu päle, kumma sulle se perräst omma lödu, et minna terwes faasse, nink laota nüüd ülle minno söäme rahho wäljä, ötse kui ütte jöffe. Lassse sinno englit, kumbe sinna neide tenistusses wäljä sadat, keä önnistust peäwä perrändama, ka minno kaitssjis olla, kea kike minnust ärräsaatwa, mes minno ihho - nink hengele kahjo woisse

tettä, ja kingi mulle hommen ütte õiget õn-
nistusse niuk rõmo päiwä. — Oh! sinna
kulet ni hamelega sinno willerside himmusta-
missi. Neide süddä — nink ka minno süd-
dä, om üllertunnistedu, et sinno koro seddä
kules. Amen!

*an hamungo paxious pühhä
ättangyo*

XIII. Hommungo palwus pühhä õddango söömaja päiwäl.

Usutaw Jummal nink Õnnisteggijä! Wõt-
ta minno kääst sinno kittuskes seddä kõlb-
madda, ent siski õgwalist õhwrit, wasta, et
sinna miinuo selle raambätsse päiwä mannu ol-
let awwitanu. Sest kui sinna ollesse min-
noga tahtnu tenistusse perrä umbrekäwä:
sis ollesse sinna jo ammo miinno, kui minna
weel essitusfin täüsi, ärräkutsnu.

Oh! lasse mul sinno söömaiga ütten
süggäwän Jummal peljun nink söämelikkun
rõmun maitsa. Minna tunnista: kui minna

õmma suurt kõlbmatust kae, ja säääl man sel-
le warra surusse päle mõtle, kumma pruuk-
missse tarwis, minna sinno pühhä lawwa
mannu kutsutu olle, — kui minna perrä-
mõtle, kui paljo se tahhax ütelda, et sinna,
kelle een ne pühhä waimo taiman õmmi pal-
git kiinikattawa, nüüd minno mannu tah-
hasse tulla, nink ello maija minno söämen
ehhitada: sis peässe minna kül Petrega ütle-
mä: Jesänd! minne minnust wäljä, minna
olle üts pättane innimenne! — Luf. 5, 8. —
Minna peässe pelglikko söämega küsimä:
Kas mulle wahhest se arm mitte ülli suur es
ollesse: sinno ihho süwä nink sinno werd
juwä woima, ja sinnoga ütte söämelikko
kõidusse sisse tulla nink üts lülige sinno ihho
küllen sada? — Särätsse armo wärlinne ei
olle minna kõlbamadda sukuge! Ent et sin-
na keddäge, keä ennege sinno kääst appi ot-
sip, ärrä ei põlle, nink et sul ka jallota, pim-
medä ja häädäpolitse mitte halwa ei olle,
Luf. 14, 21. Oh! sis sa ka minna rõmolik-
ko julgust, nink wõtta kike sinno armo war-
ra, kumba sinna mulle tahhat anda rõmoga

wasta. Rinnitã minno nõrka ussu fãt, et minna seddã warra õgedde kinnipiddãdã moistasse. Tallita essi minno sissen, et minna õmma suud õige wallale teesse; et sinna teddã tãutã woisse, Iaul. 81, 11. Ja anna mulle seddã armo, et minna sinno pũhã õddango sõmaja lãbbi ùtte õiget unneta-mata sisselitsmist sinno surmast nink kannatussest saasse, nink se lãbbi ùtte õige sinno fũlge hoitmisse mannu, ùtte eggãpãiwãtse ùmbrekãumisse mannu sinno teide pãle todus saasse.

Minna ei palle mitte hẽne eest ùtsindã, enge ka kiki minno armsidde kaasinnimeste eest. — Oh! kif mele pahhandus, kellege wasta, kaop minno sõãmest armo nink paljo andisandmisse perrãst arrã, kumba sinna mul, wiha arrãteenjãl, tutta lasset! — Oh lasse ommetegi seddã tããmbãst pãiwã eggã fristlikko nink paggana ma sissen, fon sinno nimmi kũlutedus saap, ja essierrãlikkult siin ma sissen õnnistedu olla; et sinno ewangeljum hendã ikkes ennãmb armsambaste wãljã nãutasse, kui ainus Jumma-

lã wãggi, kumb kiki neid õnfas teep, kumba se sisse ussuwa, Rom. 1, 16. Anna sinno teendrille sããlt ùllewãst jõudo, nink anna essierrãlikkult selle oppetajalle, seddã minna tããmbã kuulma sa, sinno sõãna, ùtte rõmolikkõ su ùllesawwamissega kũlutada, et mulle ja meije kõggona kõggodussele se ewangeljummi sallaus weel ennãmb arwaldedus saasse, ja se armo tõ, mes sul meije seãn om, weel ennãmb laotedus saasse. Oh olle ikkes armolinne, sinno waest risti rahwast sinno sõãna nink sakramenti lãbbi rikalikult õnnistama, kinnitama nink kostotama; sest tãl om sen wimãtsen kurblikkun ajan ùtte esãlikko ussu, jõwwo nink rõmustamisse motu tarwis. — Ja minna ussu: sinna saat seddã teggemã. Amen!

XIV. Tennãminne perrãst pũhã õddango sõõmaiga.

Minno Jssãnd nink Jummal! (Jan. 20, 28.) Minna kummarda tolmui sinno een selle ilmoftata hãllestusse perrãst, kumba

nink sinno armo tulb ikkes ni seigedde minno sissen pallada, et minna se wasta kile muud moas nink kahjos peasse, nink et minno film, förw nink süddä minfigi tarwis awwatu es ollesse, mes sinno armole kahjo wois tuwwa. Rui weel ütfige himmo minno sissen om, kumb sul mitte mele perräst ei olle: sis sullata sinna teddä sinno armo tullekirre läbbi ärrä. Ringi mulle ommetegi öiget ussutawust, seddä mulle kinkitu armo hoita. Te minno särättes sinno külge hoitjas, et minna sinnota, sinno surma römustamisfeta mitte elläda es woisse. Anna nink hoija mulle ütte sinno sönnä perrä issonut söänd, ja ütte walgustedu moistust selle tuggemisse nink kuulmisse tarwis, et mul eggäförd sest önnistust ollesse. Te minno öige armolikkus, söbralikkus, hiljamelelisses, hallestajas, ja orjalikkus minno kaasinnimeste wasta; ent siski ka waitlikkus, targas nink kannatlikkus, et minna mitte wahhest innimeste wasta hä ollemisse läbbi sinno wasta pattu es teesse. — lasse minno umbrefäumisfen sinnoga söbralikkus, nink eenpallemissen us-

sutawas sada. — Ringi mulle kannatusfen pikkämeelt ja ütte kannatlikko sinno abbi ootmist, nink hoija minno allati röömsan iggäwetse ello lodussen. — Önnista kiki neid, kea täämbä sinno armo lawwa man ommawa olnu, nink lasse eggä üttele öfwa seddä ossas sada, mes temmä heng se aja perrä, kumma sissen temmä elläp, esfierrälikkult tarwitap. Seddä te sinna armo perräst. Amen!

XV. Kuitao pühhä öddango sööm-
aig peäp kallis petus, hoijetus
nink prukitus sama.

Keä ütten ögwalissen kahhitemissen nink öigen ussun selle Jesusse werre läbbi ärrätenitua Jummalä armun meije Jesända öddango söömaiga prukip, se ei sa säält mant mitte önnistusfeta, mitte selle sure warra tundmisse- ja maitsemisfeta, kumb sen sa-

kramentin om, ärrätullema. — Kui nüüd sinno südd sääl man middäge öigedde tundnu nink maitsnu ei olle: sis om sul kül pohja, henda häste läbbikaeda, ja Jummalat pallelda, et temmä sulle selges tahhasse tetä: kas wahhest ütfige sundus sinno sissen es ollesse — middäge, mes sinno sissen teddä ajay, temma armo palget sinno eest ärräpeetmä, — wahhest üts söame finninakka minne ütte temmä mele wasta ollewa asja külge — ehf henda targaspiddäminne — ehf ütfige wastapanneminne pühhä söнна nink Jumjala waimo häle wasta? — Kui se sinno foggona Jumjala pelglik himmusta minne om: sis ei sa temmä siinno mitte ülle sinno sissemätsse innimesse pimmedähhe ehf teedmadda ollemisse sisse jämma. Sest temmä om wäljä pajatamadda usfutaw. Keä ennege seddä walgust hämelega nättä tahhap, henda se eest mitte ärrä ei pedä, selle sawa pea waihusen temmä wea nink pudusse ülleskattetus sama, — kui meije ennege ülleskatta lasfeme, ja täus kahhitsemist andisandmist nink puhastamist neist kombist

temmä käest palleme: sis same meije sama, mes meije olleme pallelnu.

Ent ka ne tundmisse esfi woiva mitma suggutse olla, nink wähhämba ehf suremba olla.

Kui sinno rööm wäega suur om, — kui sinna henda armust nink römust tunnet foggona üllepuistatu ollewat: sis saat sinna parrembidde teggema, kui sinna seddä tenolikkult nink painutetult waihusen prufit, ilma et sinna sest paljo sönnu teesse.

Ent kui ne tundmisse mitte ni sure ei olle, kui sinna wahhest ollet oornu neid ollewat: sis ärräunneta mitte ärrä, et se önnistus, kumb ütte usklikko pühhä öddango söömaja pruukmisse sissen om, siski mitte ei woi meije surembiddenink wähhämbidde tundmiste mödo perrä mödetus sada.

Se arm lähhäp ülle fige meije moistusse nink tundmisse arwamadda kaugelle, kumbe meil sest woip olla. Sest meije Önnisteg-

gijä tötteikko tunnistamisese perrä ommawa temmä ihho nink werre pruukmisse ussun — nink sis ka ütte usklikko temmä armo lawwa mannu minnekiga — önnistusese ühhentedu, kumbe meije nida samma weidi, kui seddä taiwa önnistust, hennele täwweste ettesädä, moista nink tutta woime. Sinna ollet seddä önnistusese leiba nink Isfändä karrikat sönu nink jonu; ja ni tötteste kui sinna seddä ollet tennu, ni tötteste om sülle ka se towotus antu, et meije Isfändä ihho sinno eest risti podu ollesse, nink temmä werri sinno eest, sinno pattu andisandmisse ärräwaltetu ollesse. — Sinna ollet iggäwetse ello perändaja; sest teä temmä ihho sööp, ja temmä werd joop, sel om iggäwest ello, Jan. 6, 54. Sinna ollet temmaga kige söämelikkumbalt ühhentedu, Jan. 6, 56. Sinno hengel ei peä ennämb üttegi hääd puduma; sest kui sinna ennege eddespäidi temmä mannu tullet: sis ei sa sinna mitte ennämb nälgüma, ja kui sinna temmä sisse usfut: sis ei sa sinna konnagi ennämb jannunema, Jan. 6, 35.

Sinno heng peäp selle ello leiwä sömisse läbbi iggäwes elläma, Jan. 6, 51, nink ka sinno ihho saap temmä iggäwetse ellus wiimisel päiwäl üllesärrätama, Jan. 6, 53 . . . Kas sinna usfut seddä? — nink kas sinna usfut sääl man: et sinna öigusese perräst sundusse ja wiha wäriinne ollesse? — Rae! ful om pohja tunnistada: Se Isfänd om suurt asja minno kullen tennu, se ülle olle minna röömsä! laut, 126, 3.

Ent nüüd om ka sega teggemist, et sinna seddä önnistust, kumba sülle sinno lunnastaja onna armo lawwa man om kinknu, hoita nink öigede pruuki mõistasse. Oh! se olles suur kahjo nink wäljä pajatamadda kergemeel, kui sinna öfwa pühhä öddango söömaja röiwaga ömme möttit, kumbe se Isfänd sinno sissen om üllesärrätanu, jälle mahha panna tahhasse, nink neid patlikke himmosid, kumbe sinna ollet ärrätowotanu, jälle wastsest orjata tahhasse! — Ja! sinna ollet hendä pühhä öddango söömaja man kige rahwa een, kui ütte risti innimest,

kui ütte Jeesusse jüngrit, kui ütte henge, keä ussun temmä perrä elläda, tälle perrä käwä, nink temmä käste piddäda tahhap, üllestunnistanu. — Oh jä nüüd Jeesüanda armo läbbi sen melen, nink wotta ette se sissen öigede juurtuda ja pohjandedus sada. Anna hendä foggona, nink Egen sinno ello ajal ammak sinno wimätseni hõngo tömbamiseni se taiwatsse esä armolikko hoitmisesele, se usutawa sinno ristipodu Dnnsitaggiä arstmisesele nink se täüs armo arstile, ja temmä hä pühhä waimo saatmisesele ärrä.

Lasse hennele eggä päiwä wastset armo linki. Sinno eggäpäiwäne suremb tahtmine olgo se, et se sinno eest waiwatu lunnastaja fojo sinno söäme sisse litsutus saasse, nink et sinna, kohhe sinna eäle lähhät, ja kon sinna saisat, hendä temmä külge hoijasse, öise kui sinna teddä näesse. Ürrä minne konnage öddangult, temmä rahhota — temmä römustamiseta maggama, ilma et sinna mitte tutta es saasse et temmä sulle armolinne ollesse.

Prugi seddä pühhä öddango söömaiga

saggedaste, kui ütte wastset ussu nink armo finnitust.

XVI. Öddango palwus pühhä öddango söömaja päiwäl.

Tenno nink kittus

Tenno nink kittus olgo sulle, minno armolinne Jeesüand nink karjus, sinno ilmoisata armo eest todü, kumba sinna mülle näütat! Riki arwamadda häteggode eest, kumbe minna ka wäljäst poolt sinno käest sa: ent essierälikkult se eest, mes sinna minno henge parrandamisfes ollet tennu, se sure ärrälunnastamisese tö eest, kumba sinna ka minno eest ollet löppetanu, se armsa ewangeljummi eest, kumba sinna ka mülle ollet kulutanu, sinno pühhä waimo ande eest, keä ka minno küllen om tööd nink seddä sööma sinno ristist

minno sõame külle wägge wäs tennu, se ülli
 falli sõomaja warra eest, kumma läbbi sinna
 ka mulle seddä önnistedu mälletüst sinno
 minno eest kannatedu surmast ni wägge-
 wäste ollet wastsest tennu, ja mulle se läbbi
 seddä sadu warra ni rõmolikkult kinnitanu,
 nink se sure täambäse önnistedu päiwä eest,
 kumba minna sinno armo läbbi olle allustanu.
 Oh mes sinna mulle sääl ollet kinknu, seddä
 arowita nüüd hoita! Mes minna sinno sõn-
 nast hääd olle maitsnu, seddä lasse minno
 man üttes jäädwäs nink wiljalikkus seemnes
 sada, nink mes minna sinno armo lawwa
 man rõmustamisest nink kostotamisest olle
 sanu, seddä lasse mulle nüüd se tarbis olla,
 et minna läbbi selle taiwalikko toituse wast-
 sest kinnitedus saasse ja minno armo tekäü-
 mist rõõmsaste eddesilähässe nink seddä ilma
 nink pattu ärräwä rda woisse. Et minna
 nüüd jälle sinno mannu jäässe: sis hoija mi-
 no minno eggapäiwätsen waesusse nink pudusse
 tundmissen, ja lasse mul sinno rāwweusfest
 armo armo päle wōtta; nink anna, et minna
 ütte liggimäse ümbrekäümissse läbbi sinnoga,

sulle ikkes ennāmb saarnatse saasse, ja per-
 rāmōtlema oppisse, ni kui sinna mõlit, nink
 käüma nida kui sinna ollet käünu. — Lasse
 mul ka sen öön, sinno rahho, ja sinno armo-
 likko hoitmist tedä sada. Oh lasse ka kiki
 minno armsit, minno sõpru ja kiki innimesi
 sinno armule nink sinno warjule olla ärrā-
 antu, nink ka hommen jälle sinno hallestus
 meije man wastsest sada. Amen!

*Ja kinniteta pinnu
 Pinnu man kee ollet
 Angli Puht King pinnu
 Ja wōtmas kōwa attuud
 mid olled aneli tullid
 So*

tonus danna
pale so kopikaa

Kuif se on armma jummal
kes jemma peale lott
wat

Hengastu ush un pale
Sis ninu olle eiti maitta
Ja arri la ku jygä
wel sest jlmast en
täpetta kui jösg
mist jlmast ar wat
Ja sis len ta armu
Se nuga niülles
kui üts aadler
Kui ütse

REB-816
Pühha
2 15300

1700 + 2000 + 2000

Seon armmas j

USUS E VERSU XVI.

- (1) *Ministri ecclesie nutrimum habent Deum, et alimenta & vestimenta procurat, precipue versificat animabus, vestiendo justitia ac salute.*
- (2) *De jubilis sanctorum vid. vers. 9.*

USUS E VERSU XVII.

- (1) *Ad Deo est robur, qui & dat, & auget seu creare facit.*
- (2) *Messias est Cornu salutare: Luc. I, 69. XXI, 4. Est etiam*

PSALMI CX
Fratrum concordia

Commendatur hic concordia fra
na verbis I. propriis: quod fit u
bonum & jucundum quod. V. I.
II. Comparativis, collatione facta
cum oleo, quo Abaron unctus fuit.

Si il se on armma
P & unnes of mes
PSALM

EXPLICATIO VERSUS I.

Et ecce:] excitatur h. m. quisque fide
ad perpendendum Concordia felicitatem
singularem ac penè incomparabilem

